

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO W 2011 r.

Szczecin 2012 r.

Spis treści

Wprowadzenie	5
1. Dane o sytuacji demograficznej.....	7

(Ocena zasobów pomocy społecznej w gminach – OPS)

2. Dane o korzystających z pomocy społecznej	10
2.1. Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zleconych – ogółem	10
2.2. Przyczyny świadczeń.....	11
✓ Bezrobocie	12
✓ Ubóstwo	12
✓ Niepełnosprawność	13
✓ Długotrwała lub ciężka choroba	14
✓ Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	15
– W tym rodziny niepełne	16
– Rodziny wielodzietne	17
✓ Alkoholizm	17
✓ Narkomania	18
✓ Potrzeba ochrony macierzyństwa	19
✓ W tym wielodzietność	20
✓ Bezdomność	20
✓ Przemoc w rodzinie	20
2.3. Wybrane kategorie osób.....	22
✓ Osoby do 18 roku życia.....	22
✓ Kobiety w wieku 60 i więcej lat	22
✓ Mężczyźni w wieku 65 i więcej lat	22
2.4. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej (decyzje administracyjne)	23
✓ Zasiłek stały	23
✓ Zasiłek okresowy	23
✓ Zasiłek celowy ogółem.....	23
✓ Posiłek.....	24
– W tym dla dzieci	24
✓ Schronienie	24
✓ Ubranie	25
✓ Usługi opiekuńcze ogółem.....	25
– W tym specjalistyczne	25
✓ Sprawienie pogrzebu	26
✓ Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	26
2.5. Inne rodzaje świadczeń pieniężnych dla osób objętych pomocą społeczną	27
✓ Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych	27
✓ Świadczenie pielęgnacyjne	27
✓ Jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka.....	27
✓ Świadczenie alimentacyjne.....	28

✓ Dodatki mieszkaniowe.....	28
✓ Opłacenie składki ubezpieczenia zdrowotnego.....	28
✓ Świadczenie integracyjne (uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej).....	29
✓ Świadczenie pieniężne z prac społecznie użytecznych.....	29
3. Wybrane usługi pomocy społecznej	30
4. Instytucje pomocy społecznej	32
5. Nakłady finansowe na utrzymanie instytucji pomocy społecznej.....	35
6. Kadra ośrodków pomocy społecznej	38
7. Koszty prowadzenia i utrzymania zasobu pomocy społecznej.....	39
8. Środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej.....	40
9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy społecznej	42

(Ocena zasobów pomocy społecznej w powiatach - PCPR)

10. Dane o korzystających z pomocy społecznej	44
10.1. Przyczyny świadczeń	44
✓ Sieroctwo	44
✓ Niepełnosprawność	45
✓ Długotrwała lub ciężka choroba	45
✓ Przemoc w rodzinie	45
✓ Integracja cudzoziemców	46
✓ Pomoc udzielana uchodźcą w zakresie indywidualnego programu integracji	46
10.2. Pomoc związana z pieczę zastępczą	47
✓ Rodziny zastępcze.....	47
✓ Placówki opiekuńczo-wychowawcze	47
✓ Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków	47
✓ Rodziny spokrewnione z dzieckiem	48
✓ Rodziny niespokrewnione z dzieckiem	48
✓ Rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem.....	49
✓ Rodziny wielodzietne.....	50
✓ Rodziny specjalistyczne	50
✓ Rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego	50
✓ Świadczenia dla pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze	51
✓ Świadczenia dla pełnoletnich osób opuszczających placówki.....	52
10.3. Inne rodzaje świadczenia pieniężnych wypłacanych przez powiat	
✓ Specjalne ośrodki wychowawcze	52
11. Wybrane usługi pomocy społecznej prowadzone przez powiaty w całym okresie sprawozdawczości	53
12. Instytucje pomocy społecznej	54
✓ Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie.....	54
✓ Domy pomocy społecznej.....	54
✓ Ośrodki wsparcia ogółem	55
✓ Rodzinne domy dziecka	55

✓ Mieszkania chronione ogółem	56
✓ Ośrodki interwencji kryzysowej.....	56
✓ Zakłady opiekuńczo-lecznicze.....	57
✓ Jednostki specjalistycznego poradnictwa.....	57
✓ Placówki opiekuńczo-wychowawcze.....	57
✓ Warsztat terapii zajęciowej	58
✓ Zakłady aktywności zawodowej	58
13. Kadra w powiatowych centrach pomocy rodzinie	59
14. Koszty utrzymania i prowadzenia zasobu pomocy społecznej w powiatach	60
15. Środki finansowe na zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej	61
✓ Zadania własne	61
✓ Zadania zlecone	62
✓ Inne zadania.....	62
✓ Środki EFS na projekty	62
✓ Dotacje z budżetu państwa	62
✓ Liczba osób w projektach EFS w powiatach	62
16. Współpraca powiatów z organizacjami pozarządowymi.....	63
17. Rekomendacje.....	64
18. Spis tabel i wykresów	66

Wprowadzenie

Zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej, z dnia 12 marca 2004 r., dokonanej zmianą z dnia 18 marca 2011 r. (Dz. U. Nr 81, poz. 440), samorząd wojewódzki jest zobligowany do opracowywania corocznie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej, w oparciu o analizy lokalne, sporządzane przez samorządy gmin i powiatów z terenu Województwa

W związku z powyższym zadaniem, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej wraz z Instytutem Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie, opracowało i wdrożyło w bieżącym roku ujednolicone, elektroniczne narzędzie do zbierania danych i generowania raportów o stanie pomocy społecznej – na poziomie każdego samorządu oraz na poziomie kraju.

Rok 2012 jest pierwszym, w którym zastosowano narzędzie elektroniczne. Tegoroczny Raport, uzyskany w wyniku agregacji danych za zamknięty budżetowo, 2011 rok, ma charakter pilotażowego, którego zadanie polega na wychwyceniu ewentualnych niespójności systemu, zarekomendowaniu nowych formuł matematycznych, niezbędnych do zliczania i porównywania danych. Docelowo, narzędzie pozwoli obserwować dynamikę zmian w systemie pomocy społecznej i jej otoczeniu – zarówno w obrazie klientów pomocy, wewnętrznych struktur instytucji pomocy jak i strony finansowej zadania – na każdym szczeblu administracji samorządowej. Możliwość ta pojawi się dopiero w roku 2014, po naturalnym nasyceniu systemu danymi za lata 2011 i 2012.

Narzędzie elektroniczne, opracowane przez firmę Sygnity, współdziała z wybranymi modułami Systemu Administracji Centralnej (SAC) i automatycznie pobiera część danych z baz Głównego Urzędu Statystycznego, Narodowego Funduszu Zdrowia, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej a także – z Systemu Informacji Oświatowej.

Zastosowanie elektronicznego generatora w bieżącym roku nie było obligatoryjne dla samorządów, choć Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej zalecało i przygotowywało w całej Polsce przedstawicieli OPS i PCPR do uruchomienia systemu już w 2012 roku.

W województwie zachodniopomorskim, na 114 gmin i 21 powiatów – dwa samorządy nie zdecydowały się na przystąpienie do nowej formuły oceny potrzeb pomocy społecznej, a są to samorządy gmin miejskich Stargard Szczeciński oraz Szczecinek. Brak informacji z dwóch jednostek nie pozwala na precyzyjne przedstawienie profilu pomocy społecznej w Województwie, co stanowi w tej edycji Raportu jego podstawowy mankament. Drugi natomiast, wynika z faktu, iż generator systemu wymaga informacji, które nigdy dotąd nie były ewidencjonowane i wykazywane. Nie posiadają ich służby pomocy społecznej, ani urzędy gmin i powiatów. Ta część systemu będzie zapełniać się stopniowo, w miarę rozbudowywania baz danych w jednostkach pomocy społecznej. Ze względu na pojawienie się zupełnie nowych kryteriów Oceny Zasobów, tegoroczny materiał, w wielu miejscach wykazuje stan zerowy zjawisk.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej w Województwie Zachodniopomorskim obejmuje następujące zagadnienia:

- ✓ infrastruktura systemu pomocy społecznej
- ✓ kadra sfery publicznej systemu pomocy społecznej
- ✓ organizacje pozarządowe działające na rzecz pomocy społecznej
- ✓ nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej (bez względu na podmiot finansujący i realizujący zadania).

Obserwatorium Integracji Społecznej w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej dokonało szczegółowej analizy zarówno danych lokalnych, jak też możliwości systemu generatora. Wszystkie problemy merytoryczne - na bieżąco weryfikowano i uzgadniano z przedstawicielami pomocy społecznej gmin i powiatów, natomiast uwagi natury technicznej i informatycznej – przekazywano na bieżąco do Instytutu Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie.

Poniższy Raport jest pierwszą próbą ujęcia zasobów pomocy społecznej w sposób systemowy, porównywalny dla wszystkich samorządów. Może stanowić podstawę do planowania działań w regionalnej i krajowej polityce społecznej.

Autorzy opracowania – dziękują wszystkim Ośrodkom Pomocy Społecznej oraz Powiatowym Centrom Pomocy Rodzinie, które podjęły trud zmiany dotychczasowego sposobu bilansowania potrzeb i zasobów pomocy społecznej. Raport w następnym roku, tak dla samorządów gmin i powiatów, jak i dla Województwa, będzie już zadaniem standardowym, wykonanym sprawniej, ale przede wszystkim – będzie posiadał walor porównawczy, a także zostanie pogłębiony o nowe dane, jakie jednostki samorządów zobligowane będą akumulować i przedstawiać.

1. Demografia

Województwo zachodniopomorskie w obecnych granicach istnieje od 1 stycznia 1999 roku. Jest to piąty co do wielkości region Polski, o powierzchni 22,9 tys. km² i jedenasty pod względem liczby mieszkańców (1 693,1 tys.), którzy w większości (ok. 70%) zamieszkują w miastach. Gęstość zaludnienia na obszarze województwa wynosi 74 osoby na km².

Województwo administracyjnie jest podzielone na 114 gmin i 21 powiatów, w tym 3 grodzkie (miasta na prawach powiatu) i 18 ziemskich.

Stan i struktura ludności¹

W województwie zachodniopomorskim liczba ludności na koniec grudnia 2010 r. wynosiła 1693,1 tys. osób (co stanowiło 4,4% ogółu ludności Polski i lokowało województwo na 11 miejscu w kraju).

Po dwóch ostatnich latach, w których odnotowano przyrost ludności (w 2008 r. – o 0,04% i w 2009 r. – o 0,01%), w 2010 r. nastąpił spadek liczby ludności o 126 osób, tj. o 0,01%. W stosunku do 2000 r., liczba ludności w regionie zmniejszyła się o 4,9 tys. osób.

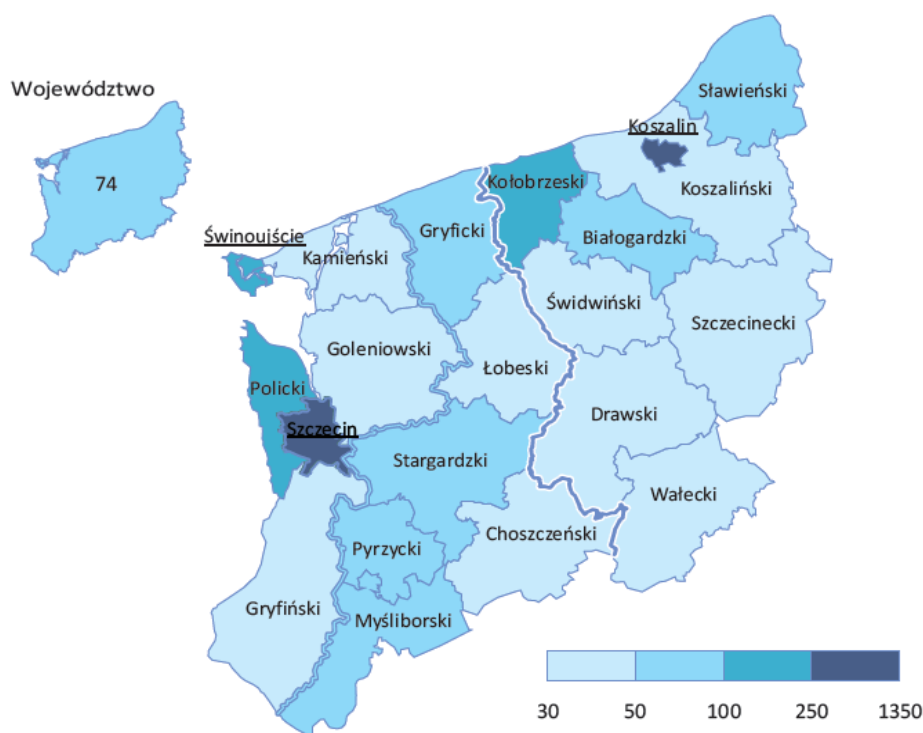
Najwyższym tempem przyrostu ludności w skali roku charakteryzował się podregion szczeciński (o 0,45%), a największym odpływem - miasto Szczecin (o 0,17%).

Przyrost ludności obserwowano w 4 powiatach: polickim, mieście Koszalin, goleniowskim i kołobrzeskim (w 2009 r. - w sześciu, a w 2008 r. - piętnastu). Najwyższe tempo przyrostu ludności odnotowano w powiecie polickim (o 1,87%) i w mieście Koszalin (o 0,9%). We wszystkich pozostałych powiatach wystąpił spadek liczby ludności, a największy w powiatach:

- koszalińskim - o 0,98%,
- świdwińskim - o 0,55%
- łobeskim - o 0,43%.

¹ W rozdziale wykorzystano następujące opracowania Urzędu Statystycznego w Szczecinie: *Stan i ruch naturalny ludności w województwie zachodniopomorskim w 2010 r.*, Urząd Statystyczny w Szczecinie, Szczecin, maj 2011 oraz *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2010 r.*, Urząd Statystyczny w Szczecinie, Szczecin, marzec 2011.

Mapa nr 1 - Ludność na 1 km² w 2010 roku

Źródło: Stan i ruch naturalny ludności w województwie zachodniopomorskim w 2010 r., Urząd Statystyczny w Szczecinie, Szczecin, maj 2011.

Wskaźnik urbanizacji w 2010 roku osiągnął poziom 68,8% (w kraju wskaźnik ten wyniósł 60,9%). W 63 miastach województwa zamieszkiwało 1 116,5 tys. osób (więcej o 1,9 tys. niż przed rokiem).

Gęstość zaludnienia od kilku lat oscyluje na poziomie 74 osoby na 1 km² (w Polsce – 122 osoby na 1 km²). Wartości tego wskaźnika cechują się znacznym zróżnicowaniem przestrzennym – najwyższą gęstość zaludnienia obserwuje się w miastach na prawach powiatu: w Szczecinie (1 350 osób/km²) oraz w Koszalinie (1 098 osób/km²), najniższą w powiatach: drawskim (33 osoby/km²), łobeskim (36 osób/km²) i choszczeńskim (37 osób/km²).

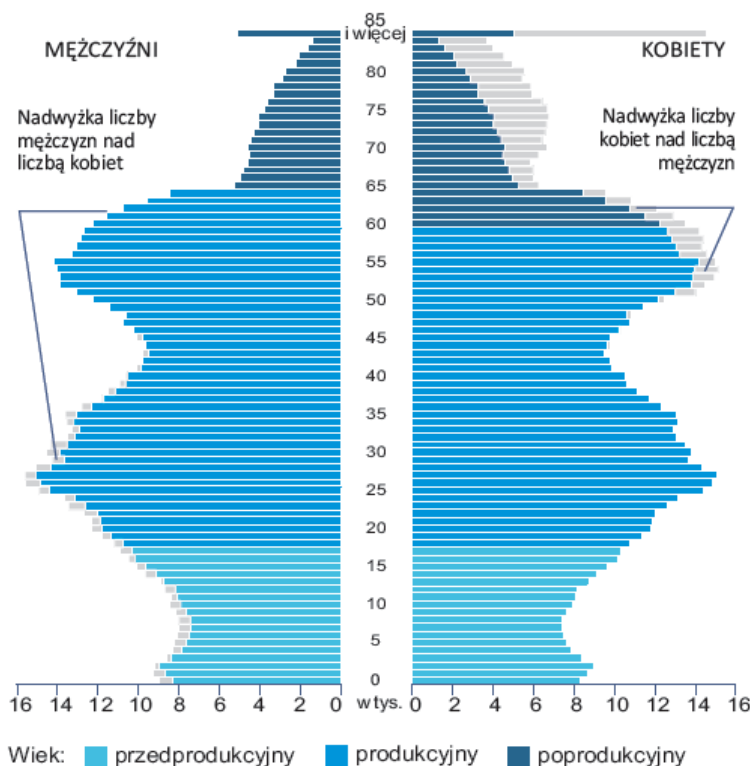
Struktura ludności według płci, od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców województwa, podobnie jak w kraju, przeważają kobiety, które stanowią 51,5% ludności (w kraju - 51,7%). Na koniec 2010 r. ich liczba wynosiła 871,9 tys. i była o 0,2 tys. wyższa niż przed rokiem. Wskaźnik feminizacji również od kilku lat nie wykazuje większych zmian i oscyluje na poziomie - 106 kobiet na 100 mężczyzn (w kraju 107). Zmiany w strukturze wiekowej ludności wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Maleje udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności, natomiast rośnie udział osób starszych. Na koniec 2010 r. w województwie struktura wieku ludności wyglądała następująco:

- udział osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) wynosił 18,5% (obniżył się w skali roku o 0,3 p.p.),
- udział osób w wieku poprodukcyjnym stanowił 15,8% ogółu ludności (wzrósł w skali roku o 0,4 p.p.),

- udział ludności w wieku produkcyjnym, podobnie jak w 2009 r. zmniejszył się o 0,1 p.p i wynosił 65,7%,

Polsce, w 2010 roku, udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wyniósł 18,7%, produkcyjnym - 64,4% i poprodukcyjnym -16,9%.

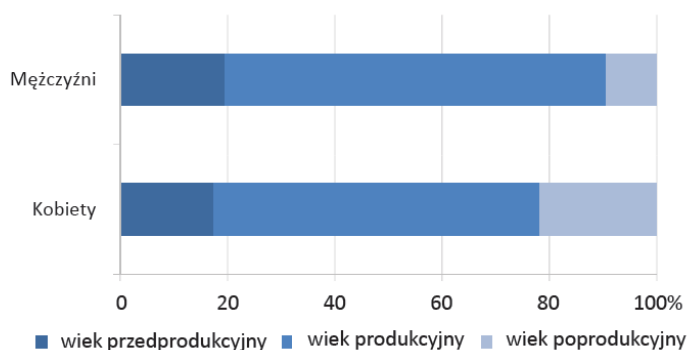
Wykres nr 1. - Ludność według płci i wieku w 2010 roku

Źródło: Stan i ruch naturalny ludności w województwie zachodniopomorskim w 2010 r., Urząd Statystyczny w Szczecinie. Szczecin, maj 2011.

Wartość wskaźnika obciążenia demograficznego w województwie zachodniopomorskim utrzymuje się od 3 lat na niezmiennym poziomie - na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadały 52 osoby w wieku nieprodukcyjnym (w Polsce – 55 osób).

Wykres nr 2. Struktura ludności według płci i ekonomicznych grup wieku w 2010 roku

Źródło: Stan i ruch naturalny ludności w województwie zachodniopomorskim w 2010 r., Urząd Statystyczny w Szczecinie. Szczecin, maj 2011.

2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

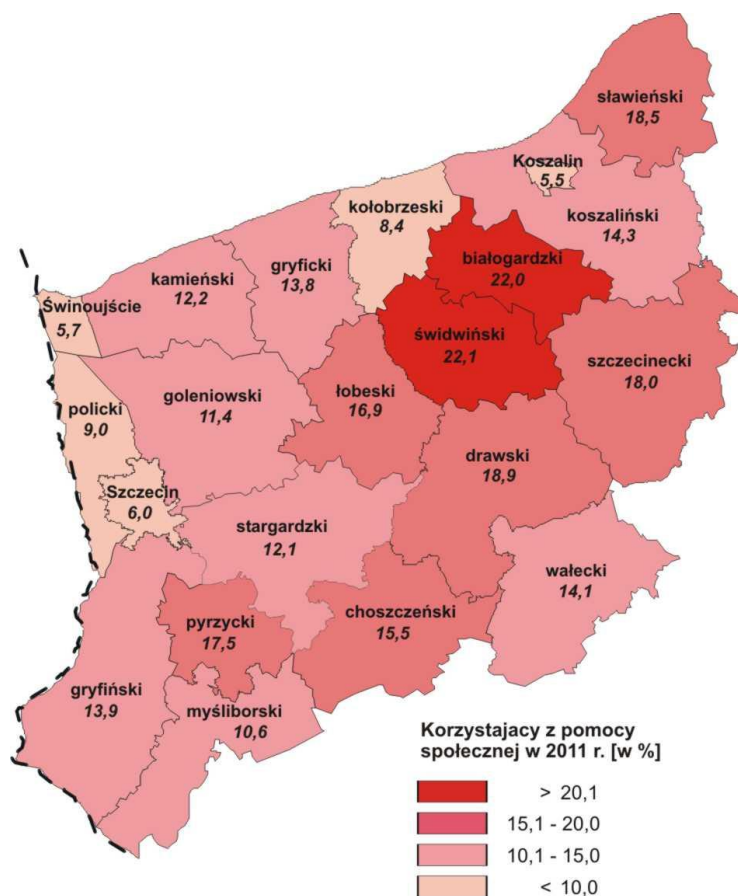
Analiza nadesłanych danych dotyczących osób korzystających z pomocy społecznej umożliwia przedstawienie rozkładu przestrzennego, w podziale na powiaty oraz opracowanie prognozy w tym zakresie na rok następny dla całego województwa zachodniopomorskiego.

2.1 ŚWIADCZENIA PRYZNANE W RAMACH ZADAŃ WŁASNYCH I ZLECONYCH – OGÓŁEM

W roku oceny, tj. 2011, w województwie zachodniopomorskim, w ramach zadań własnych i zleconych, gminy przyznały decyzją świadczenia 107 880 osobom. 62,9% ze wszystkich przyznanych świadczeń miało charakter pieniężny. Prognozuje się, że w roku 2012 liczba decyzji o przyznaniu świadczeń może się zwiększyć o 3,7 %.

Ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało w sumie 66 327 rodzin, na które składa się 174 225 osób. Odsetek beneficjentów pomocy społecznej (osoby w gospodarstwach domowych w % ogółu ludności) jest przestrzennie zróżnicowany. Największy udział korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności ogółem jest w powiatach białogardzkim i świdwińskim - powyżej 22%. Są to obszary typowo rolnicze, charakteryzujące się wysokim bezrobociem. Najniższy odsetek korzystających z pomocy charakteryzował powiaty grodzkie (miasto: Szczecin, Koszalin i Świnoujście) oraz powiat kołobrzeski – poniżej 9%. Są to z kolei duże miasta na prawach powiatu lub powiaty w sąsiedztwie dużych miast.

Mapa nr 2 - odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w 2011r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MPiPS03

Tabela nr 1 – Liczba świadczeń w ramach zadań własnych i zleconych.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	107 880	111 912
Liczba świadczeń pieniężnych	2	78 769	81 750
Liczba świadczeń niepieniężnych	3	46 479	49 211
Liczba rodzin ogółem	4	66 327	68 344
Liczba osób w rodzinach	5	174 225	181 043

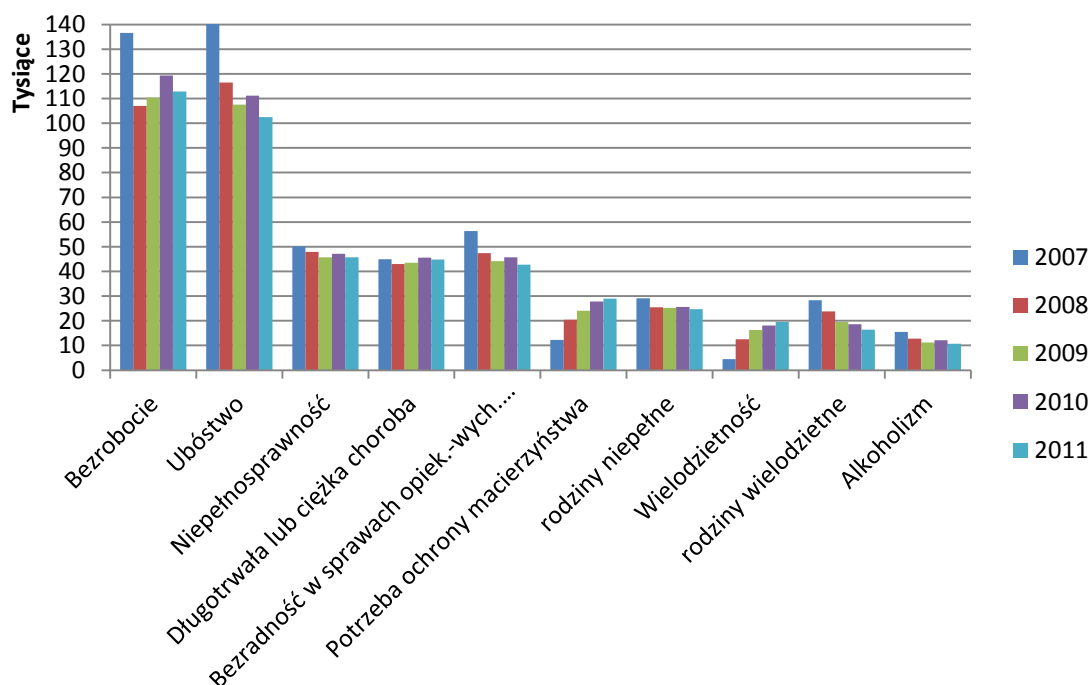
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

2.2. PRZYZNANIE POMOCY

Poniżej przedstawiono główne przyczyny przyznawania świadczeń.

W latach 2007-2011 w województwie zachodniopomorskim najczęstszym powodem przyznawania świadczeń z zakresu pomocy społecznej było bezrobocie i ubóstwo (ponad 200 000 osób objętych wsparciem w 2011 roku), przy czym w stosunku do 2010 roku odnotowano spadek liczby świadczeń z tytułu bezrobocia i ubóstwa (o około 7%). Liczba świadczeń przyznanych z tytułu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby w analizowanym okresie czasu pozostaje na tym samym poziomie. Niepokojącym wydaje się wzrost liczby świadczeń związanych z potrzebą ochrony macierzyństwa (o ponad 60% w stosunku do roku 2007) oraz wielodzietnością (o ponad 70% w stosunku do roku 2007).

Wykres nr 3 - przyczyny przyznawania pomocy społecznej w okresie 2007-2011.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MPiPS03

✓ Bezrobocie

Bezrobocie jest najczęściej wymienianą przyczyną przyznania decyzji o świadczeniu. Pojawia się w 61% ogółu wydanych decyzji, 42% klientów, którym przyznano świadczenie z tytułu bezrobocia długotrwale korzysta z pomocy społecznej.

Liczba rodzin, w których bezrobocie stanowi podstawę do otrzymania wsparcia to 35 464, w sumie 108 405 osób ogółem.

Odsetek osób, którym przyznano pomoc z tytułu bezrobocia jest zróżnicowany przestrzennie i waha się w przedziale od 2,5% w mieście Szczecin do 15,1% w powiecie świdwińskim.

Tabela nr 2 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu bezrobocia

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	66 289	68 367
W tym: korzystanie długotrwale	2	28 014	29 609
Liczba świadczeń pieniężnych	3	49 894	52 057
Liczba świadczeń niepieniężnych	4	27 469	29 093
Liczba rodzin ogółem	5	35 464	37 190
Liczba osób ogółem w rodzinach	6	108 405	112 229

✓ Ubóstwo

Ubóstwo, jako główną przyczynę przyznania decyzji o świadczeniu, wskazano w przypadku 63 641 osób. Blisko połowa, to osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej. W roku 2012 świadczenia z powodu ubóstwa może otrzymać o 5 % więcej osób niż w roku oceny.

Skalę problemu ilustruje fakt, że ubóstwo, jako jedną z przyczyn przyznania świadczenia wskazano w 59% wszystkich wydanych decyzji, w sumie - 36 994 rodzin w całym województwie.

Podobnie jak w przypadku bezrobocia, odsetek osób, którym przyznano świadczenie z tytułu ubóstwa jest przestrzennie zróżnicowany. W roku oceny, najniższą wartość zanotowano w powiecie drawskim (1,7%), zaś najwyższą w powiecie łobeskim (12%).

Tabela nr 3 – Liczba świadczeń przyznanych z powodu ubóstwa.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	63 641	66 826
W tym: korzystanie długotrwale	2	29 300	31 144
Liczba świadczeń pieniężnych	3	51 211	53 668
Liczba świadczeń niepieniężnych	4	25 333	27 833
Liczba rodzin ogółem	5	36 994	38 569
Liczba osób ogółem w rodzinach	6	98 533	104 659

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Niepełnosprawność

Niepełnosprawność była podstawą do udzielenia decyzji o przyznaniu świadczeń w przypadku 27 829 osób, co stanowi 27,8% liczby wszystkich klientów, którym przyznano wsparcie. Pomoc została udzielona 19 453 rodzinom. 70% udzielonych świadczeń miało charakter pieniężny.

W roku 2012 prognozuje się 3,2% wzrost liczby osób, którym zostanie przyznana pomoc z powodu niepełnosprawności.

Rozpiętość skali przyznawania świadczeń z tytułu niepełnosprawności waha się w województwie od 1,4% w mieście Szczecin do 5% w powiecie szczecineckim.

Tabela nr 4 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu niepełnosprawności

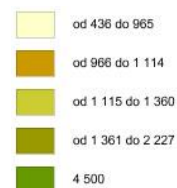
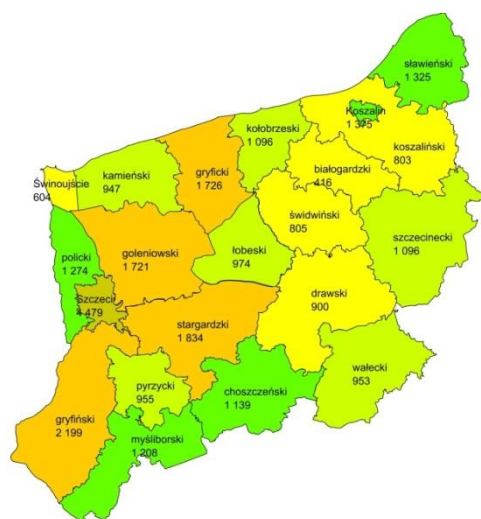
WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	27 829	28 720
Liczba świadczeń pieniężnych	2	22 614	23 476
Liczba świadczeń niepieniężnych	3	9 735	10 307
Liczba rodzin ogółem	4	19 453	20 590
Liczba osób ogółem w rodzinach	5	42 223	44 329

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

Mapa nr 3 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu niepełnosprawności w podziale na powiaty

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z powodu niepełnosprawności
(Rok oceny)

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z powodu niepełnosprawności
(Prognoza roku następnego)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Długotrwała lub ciężka choroba**

W całym województwie zachodniopomorskim 25 879 klientów otrzymało decyzją świadczenie w ramach wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (24% z ogólnej liczby osób, którym przyznano świadczenia). Ze wszystkich udzielonych świadczeń 64% miało postać wsparcia finansowego. Pomoc objęła 19 019 rodzin liczących ogółem 41 66 osób.

Podobnie jak w przypadku pozostałych przyczyn będących podstawą do przyznania pomocy, w przypadku świadczeń przyznanych z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, odsetek osób, którym przyznano pomoc jest przestrzennie zróżnicowany i waha się od 1,6% w powiecie gryfińskim do 6,3% w powiecie świdwińskim

Tabela nr 5 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby

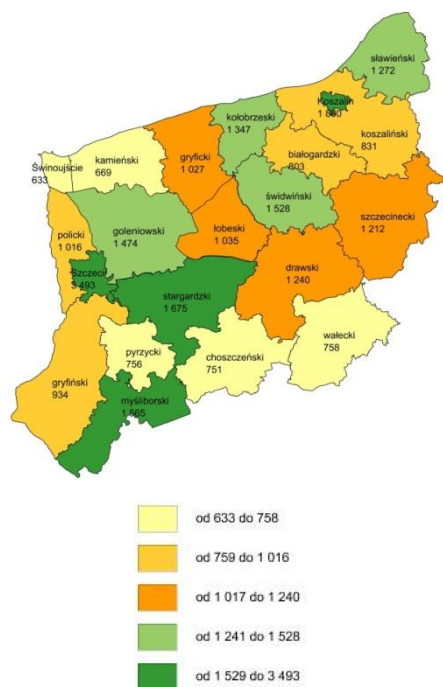
WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	25 879	26 859
Liczba świadczeń pieniężnych	2	19 877	20 625
Liczba świadczeń niepieniężnych	3	10 952	11 702
Liczba rodzin ogółem	4	19 019	19 933
Liczba osób ogółem w rodzinach	5	41 666	44 193

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

Mapa nr 4 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w podziale na powiaty

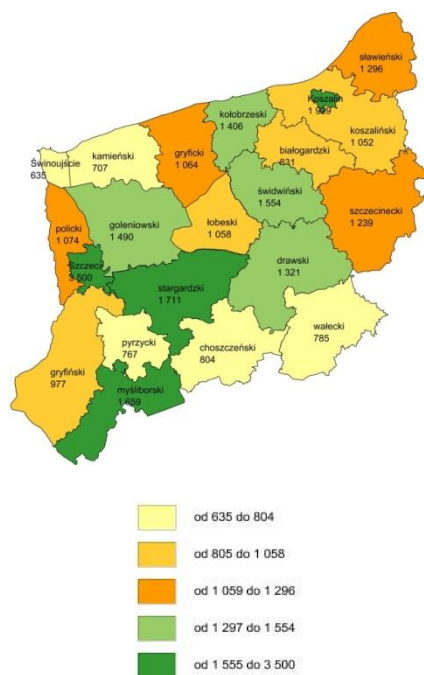
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby

(Rok oceny)

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby

(Prognozy roku następnego)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego**

Pośród wielu przyczyn przyznawania decyzją świadczeń z pomocy społecznej, 24% ogółu, uzasadniono bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, daje to liczbę 25 990 osób. Spośród nich 32,7% to osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej. W zdecydowanej większości (62,8%) pomoc w tym zakresie nie ma charakteru pieniężnego. W roku 2012 liczba osób, które otrzymają pozytywną decyzję o przyznaniu świadczeń może wzrosnąć o 4,1%.

Na obszarze województwa świadczenia z w/w tytułu przyznano 10 394 rodzinom, mającym ogółem 40 513 członków. Wysoka średnia liczba osób przypadająca na jedną rodzinę (3,9) nie powinna w tym przypadku dziwić, gdyż w dużej mierze pomoc w tym aspekcie dotyczy rodzin wielodzietnych. Druga liczna grupa rodzin, której udziela się pomocy w ramach w/w problemu to rodziny niepełne.

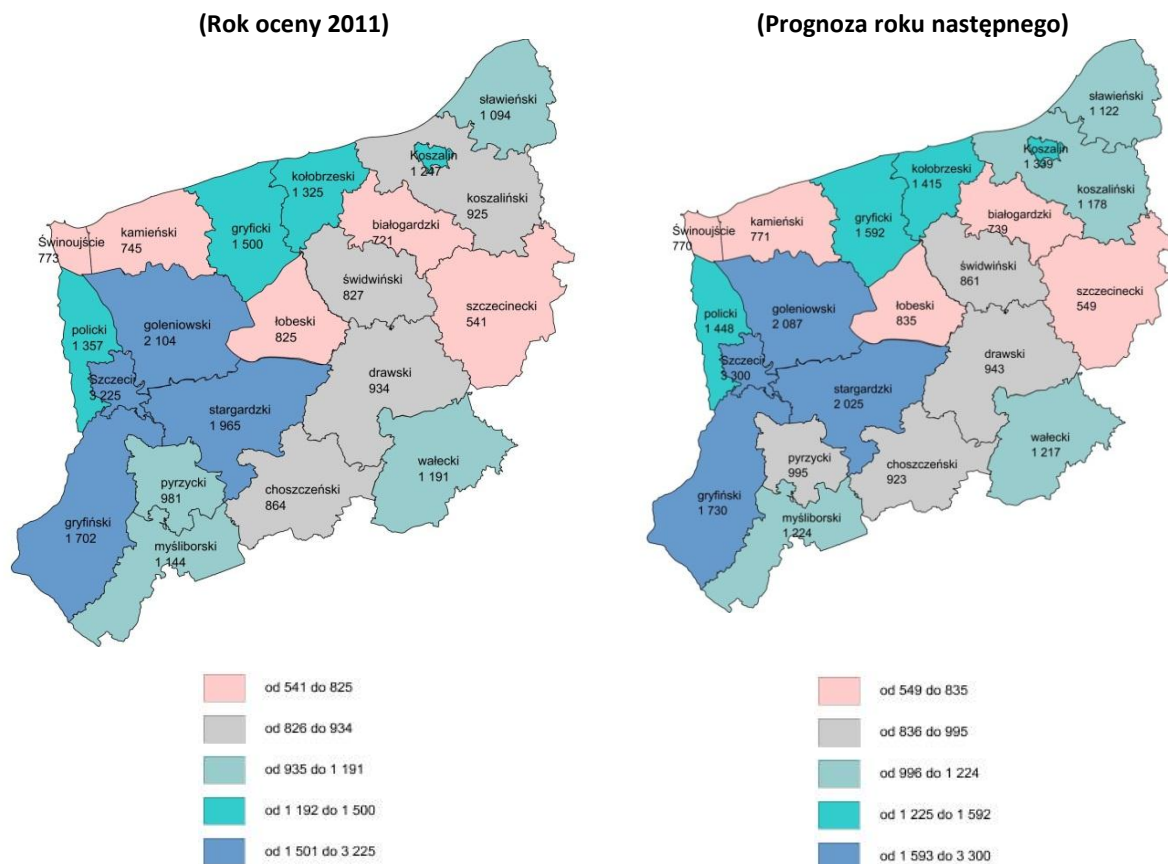
Największy odsetek świadczeń przyznanych z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego notuje się w powiecie gryfickim (4,2%), zaś najniższy w Szczecinie (1,1%).

Tabela nr 6 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	25 990	27 063
W tym: korzystanie długotrwale	2	8 490	8 985
Liczba świadczeń pieniężnych	3	8 495	9 456
Liczba świadczeń niepieniężnych	4	13 578	14 378
Liczba rodzin ogółem	5	10 394	11 113
Liczba osób ogółem w rodzinach	6	40 513	42 558

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

Mapa nr 5 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w podziale na powiaty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

W tym:

– Rodziny niepełne

57% z ogólnej liczby przyznanych decyzją świadczeń z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, skierowania była do osób należących do rodzin niepełnych. Pomoc trafiła do 7 120 rodzin. W Szczecinku przyznano decyzją świadczenie 62 osobom.

Tabela nr 7 – Liczba świadczeń przyznanych dla rodzin niepełnych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	14 601	16 025
W tym: korzystanie długotrwale	2	4 779	5 022
Liczba rodzin ogółem	3	7 120	7 493
Liczba osób ogółem w rodzinach	4	23 884	25 520

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

– Rodziny wielodzietne

Kolejną co do wielkości liczną grupę osób otrzymującą pomoc z w/w tytułu są rodziny wielodzietne. Stanowią one 32% ogólnej liczby osób, które otrzymały świadczenia. Średnio na jedną rodzinę, do której trafiły świadczenia przypadało 7 osób.

Tabela nr 8 - Liczba świadczeń przyznanych dla rodzin wielodzietnych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	8 511	8 834
Liczba świadczeń pieniężnych	2	5 123	5 501
Liczba świadczeń niepieniężnych	3	5 358	5 813
Liczba rodzin ogółem	4	2 657	3 018
Liczba osób ogółem w rodzinach	5	16 919	17 764

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Alkoholizm**

W 6% przyznanych decyzją świadczeń, jako powód udzielenia pomocy podano alkoholizm. Ponad połowa (54%) osób, którym przyznano świadczenia długotrwale korzysta z różnorodnych form pomocy społecznej.

Odsetek korzystających z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu waha się w przedziale od 0,1% w mieście Szczecin do 1,6 w powiecie szczecineckim i powiecie wałeckim, średnia dla województwa wynosi, 0,6%.

Ogólny wzrost liczby świadczeń związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi przewiduje się na poziomie 6,3%.

Tabela nr 9 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu alkoholizmu

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	6 544	6 955
W tym: korzystanie długotrwale	2	3 543	3 725
Liczba świadczeń pieniężnych	3	5 303	5 612
Liczba świadczeń niepieniężnych	4	2 509	2 916
Liczba rodzin ogółem	5	4 596	4 948
Liczba osób ogółem w rodzinach	6	10 050	10 883

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

Mapa nr 6 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu alkoholizmu w podziale na powiaty

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z powodu alkoholizmu
(Rok oceny)

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z powodu alkoholizmu
(Prognoza roku następnego)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Narkomania

W skali województwa pomoc w związku z narkomanią została przyznana 264 osobom, 39,4% z tej liczby to długotrwali klienci pomocy społecznej. Niepokojąca wydaje się prognoza mówiąca o możliwym wzroście liczby osób objętych świadczeniami ze względu na problem narkomanii o 18%.

Tabela nr 10 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu narkomanii

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	264	312
W tym: korzystanie długotrwale	2	104	125
Liczba świadczeń pieniężnych	3	231	279
Liczba świadczeń niepieniężnych	4	53	117
Liczba rodzin ogółem	5	220	266
Liczba osób ogółem w rodzinach	6	374	520

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Potrzeba ochrony macierzyństwa**

Potrzeba ochrony macierzyństwa stała się podstawą przyznania decyzji o świadczeniach dla 14 849 osób. Pomocą objęto w sumie 5 313 rodzin w całym województwie.

Najwięcej beneficjentów otrzymało świadczenia w tym zakresie w Szczecinie oraz w gminach na terenie powiatów: goleniowskiego, szczecineckiego i sławieńskiego.

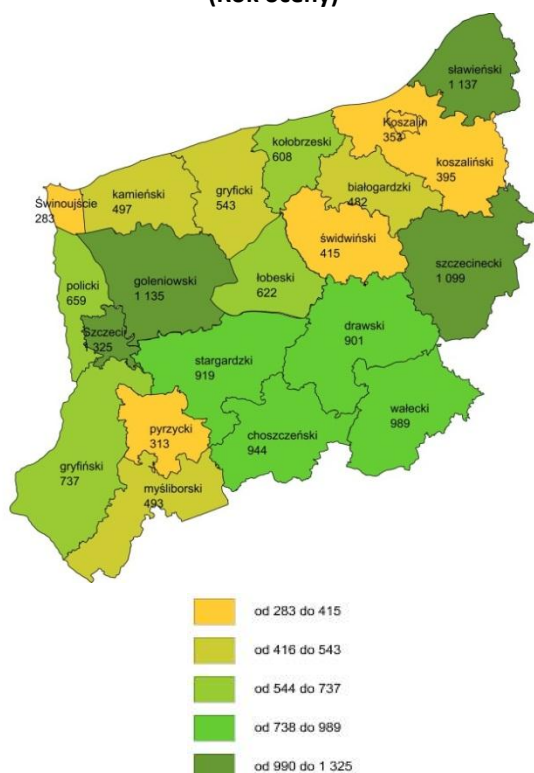
Tabela nr 11 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	14 849	15 411
Liczba świadczeń pieniężnych	2	9 220	9 690
Liczba świadczeń niepieniężnych	3	8 898	9 207
Liczba rodzin ogółem	4	5 313	5 798

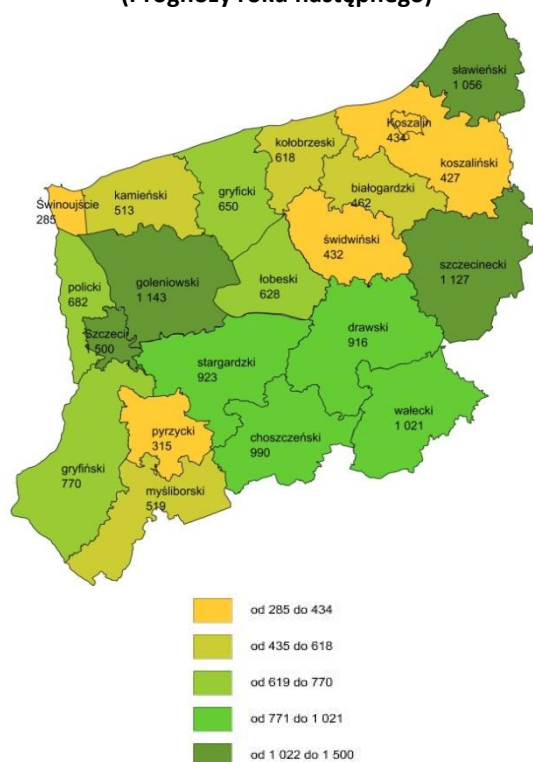
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

Mapa nr 7 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w podziale na powiaty

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa
(Rok oceny)

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa
(Prognozy roku następnego)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **W tym wielodzietność**

Wielodzietność podano jako przyczynę przyznania świadczeń w 75% przypadków przyznania świadczenia w ramach potrzeby ochrony macierzyństwa. W roku 2011 objęty one 11 154 osób, z czego 30% świadczeniobiorców korzysta z pomocy społecznej długotrwale. Ze wszystkich udzielonych świadczeń większość (54%) miało charakter niepieniężny. Dodać należy, że średnio na jedną rodzinę pobierającą świadczenie przypada 7 osób.

Tabela nr 12 - Liczba świadczeń przyznanych dla rodzin wielodzietnych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	11 154	11 359
W tym: korzystanie długotrwale	2	3 374	3 497
Liczba świadczeń pieniężnych	3	6 192	6 535
Liczba świadczeń niepieniężnych	4	7 366	7 540
Liczba rodzin ogółem	5	3 171	3 472
Liczba osób ogółem w rodzinach	6	20 768	21 145

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Bezdomność**

W roku oceny, na obszarze województwa zachodniopomorskiego, 3 201 osób borykających się z problemem bezdomności zostało objętych świadczeniami (2,9% wszystkich przyznanych decyzją świadczeń). Pomoc udzielana była przede wszystkim w formie wsparcia finansowego. Z ogólnej liczby beneficjentów korzystających z pomocy społecznej w tym zakresie 41% korzystało z niej długotrwale.

Tabela nr 13 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu bezdomności

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	3 462	3 318
W tym: korzystanie długotrwale	2	1 330	1 405
Liczba świadczeń pieniężnych	3	2 967	3 103
Liczba świadczeń niepieniężnych	4	961	1 154

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Przemoc w rodzinie**

Ofiary przemocy w rodzinie, w skali całego województwa, stanowią około 1% klientów pomocy społecznej. Spośród wspieranych w tym zakresie osób, 38% długotrwale korzysta z pomocy społecznej. W sumie wsparcie otrzymało 681 rodzin, składającą się średnio z 4 osób.

W 2012 roku prognozuje się wzrost liczby decyzji o przyznaniu świadczenia z powodu przemocy w rodzinie nawet o 33% w stosunku do roku oceny.

Tabela nr 14 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu przemocy w rodzinie

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	955	1 271
W tym: korzystanie długotrwale	2	368	448
Liczba świadczeń pieniężnych	3	690	970
Liczba świadczeń niepieniężnych	4	464	674
Liczba rodzin ogółem	5	681	916
Liczba osób ogółem w rodzinach	6	2 480	3 227

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

Posumowanie

Najczęściej wymienianymi przyczynami udzielenia pomocy społecznej są bezrobocie i ubóstwo. Średnio 60% wszystkich przyznanych świadczeń wiąże się z pomocą w tym zakresie. W drugiej kolejności, co do ilości udzielonych świadczeń, wsparcie przyznawane jest z racji niepełnosprawności, długotrwałej i ciężkiej choroby lub bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa. Liczba decyzji o przyznaniu świadczeń z w/w przyczyny oscyluje na poziomie 25,3% ogólnej liczby osób otrzymujących świadczenia.

Najwyższa średnia liczba osób w jednej rodzinie, z wyjątkiem rodzin wielodzietnych, odnotowuje się w rodzinach borykających się z bezrobociem, a także problemami związanymi z przemocą w rodzinie.

W kwestii prognoz na rok 2012 należy zwrócić uwagę na dane dotyczące przyznania pomocy ze względu na przemoc w rodzinie, narkomanię i alkoholizm. Przy przewidywanym, dla całego województwa, średnim wzroście liczby osób, którym zostaną przyznane decyzją świadczenia(3,7%), dla w/w przyczyn przewiduje się wzrost kolejno o 33%, 18% i 6,3%.

2.3. WYBRANE KATEGORIE OSÓB

Pośród wszystkich osób, które w roku 2011, korzystały z pomocy społecznej aż 38,3% stanowią osoby niepełnoletnie. W tej grupie 40% długotrwale korzysta z różnorodnych form wsparcia.

Beneficjenci w wieku poprodukcyjnym (kobiety w wieku 60 i więcej i mężczyźni w wieku 65 i więcej lat), stanowią ogółem 8,9% osób którym udzielono wsparcia w 2011 roku. Należy zwrócić uwagę na dużą dysproporcję w liczbie kobiet i mężczyzn. Kobiety stanowią 74,5% ogólnej liczby świadczeniobiorców w wieku emerytalnym, ponadto aż 75,9% kobiet długotrwale pobiera świadczenia.

✓ Osoby do 18 roku życia

Tabela nr 15 – Liczba osób który uzyskały pomoc do 18 roku życia

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób do 18 roku życia ogółem (w 2010 r.)	1	312 929	--
Liczba osób ogółem, które uzyskały pomoc	2	41 290	42 033
W tym: korzystanie długotrwale	3	16 580	17 055

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Kobiety w wieku 60 i więcej lat

Tabela nr 16 - Liczba kobiet, które uzyskały pomoc po 60 r.ż.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba kobiet po 60 roku życia ogółem (w 2010 r.)	1	190 434	--
Liczba osób ogółem, które uzyskały pomoc	2	6 468	6 782
W tym: korzystanie długotrwale	3	3 123	3 261

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Mężczyźni w wieku 65 i więcej lat

Tabela nr 17 – Liczba mężczyzn, którym przyznano pomoc po 65 r.ż.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba mężczyzn po 65 roku życia ogółem (w 2010 r.)	1	77 696	--
Liczba osób ogółem, które uzyskały pomoc	2	2 213	2 454
W tym: korzystanie długotrwale	3	993	1 082

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

2.4. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ (decyzje administracyjne)

✓ Zasiłek stały

Zasiłek stały, na obszarze województwa zachodniopomorskiego, w roku 2011, został przyznany 11 347 osobom. W sumie koszt przyznania 111 561 świadczeń oscylował na poziomie 38 666 000 złotych. Średnio, jedno świadczenie wynosiło 346 zł. W 2012 roku prognozuje się zwiększenie liczby osób, którym udzielone zostanie wsparcie w formie zasiłku stałego o 3,2%.

Tabela nr 18 – Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach zasiłku stałego

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	11 347	11 716
Liczba świadczeń ogółem	2	111 561	117 078
Kwota świadczeń, w tys. zł	3	38 666	42 145

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Zasiłek okresowy

W roku oceny zasiłek okresowy przyznano 30 432 osobom. Średnio, jedno świadczenie wyniosło 250 zł. Zasiłków okresowych wypłacono o 50 497 więcej, niż zasiłków stałych, dysponując kwotą wyższą o 3 555 000 zł. W roku 2012 zasiłek okresowy może otrzymać o 5,3% osób więcej niż w roku oceny.

Tabela nr 19 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach zasiłku okresowego

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	30 432	32 053
Liczba świadczeń ogółem	2	162 058	174 259
Kwota świadczeń, w tys. zł	3	40 275	43 830

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Zasiłek celowy ogółem

49 540 osoby otrzymały decyzją świadczenie w postaci zasiłku celowego. 154 150 świadczeń opiewało na kwotę 36 493 000 zł, zatem średnia kwota zasiłku celowego wynosiła 237 zł. W roku 2012 planuje się wesprzeć zasiłkiem celowym o 2,3% więcej beneficjentów.

Tabela nr 20 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach zasiłku celowego

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	49 540	50 688
Liczba świadczeń ogółem	2	154 150	160 423
Kwota świadczeń, w tys. zł	3	36 493	37 564

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Posiłek

W roku oceny przeznaczono 28 229 000 zł na zapewnienie 44 464 osobom posiłków. Z tego 83,8% stanowią dzieci, dla których kwota udzielonych świadczeń wynosi 79% z ogółu. W roku 2012 możliwy jest wzrost liczby osób objętych w/w formą pomocy o 2,8%.

Tabela nr 21 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia - posiłki

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	44 464	45 717
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	28 229	31 326

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

– W tym dla dzieci

Tabela nr 22 - Liczba osób (dzieci), którym przyznano decyzją świadczenia - posiłki

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	37 254	37 681
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	22 415	24 626

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Schronienie

Zapewniając 508 osobom schronienie wydano w sumie 1 320 000 zł. W 2012 roku prognozuje się wzrost liczby beneficjentów korzystających z tego rodzaju wsparcia o 19,6%, wiąże się z tym również zwiększeniem wydatków o 25%.

Tabela nr 23 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia - schronienie

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	586	701
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	1 320	1 656

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Ubranie

Pomoc w postaci ubrań otrzymało w 2011 roku 447 osób. W roku kolejnym liczba ta może ulec podwojeniu. Szczególne zintensyfikowaną pomoc w tym zakresie planuje podjąć gmina Sianów w powiecie koszański.

Tabela nr 24 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w - odzież

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	427	879
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	28	163

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Usługi opiekuńcze ogółem

W ramach realizacji usług opiekuńczych gminy w województwie zachodniopomorskim poniosły wydatki rzędu 21 398 000 zł. Pomoc została udzielona 4 811 osobom, w tym do 695 beneficjentów skierowano wsparcie w postaci usług specjalistycznych na łączną kwotę 3 530 000 zł. W roku następnym planuje się wzrost liczby beneficjentów korzystających z usług opiekuńczych (3,9%) przy jednoczesnym wzroście wydatków (7%).

Tabela nr 25 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach usług opiekuńczych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	4 811	5 003
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	21 398	22 908

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

– W tym: specjalistyczne

Tabela nr 26 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach usług opiekuńczo - specjalistycznych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	695	747
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	3 530	3 832

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Sprawienie pogrzebu**

Świadczenie w postaci sprawienia pogrzebu, w skali całego województwa, przyznano 214 osobom na łączną kwotę 453 000 zł. Możliwe, że taka pomoc udzielona zostanie w 2012 roku 281 osobom, co zwiększy wydatki o 210 000 zł.

Tabela nr 27 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach sprawienia pogrzebu

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	214	281
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	453	663

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej**

Decyzja o udzieleniu świadczenia w formie pobytu w domu pomocy społecznej przyznana została 1 885 osobom na łączną kwotę 35 104 000 zł. W roku 2012 przewidziane jest zwiększenie ogólnej kwoty świadczeń o 18%, a tym samym zwiększenie liczby pensjonariuszy o 10%.

Tabela nr 28 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach odpłatności gminy za pobyt w DPS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	1 885	2 074
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	35 104	41 506

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

2.5. INNE RODZAJE ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH DLA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ

✓ Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych

W roku oceny świadczenia z tytułu zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych przyznano w sumie 219 330 osobom, rozdysponowując kwotę 192 056 000 zł. Prawo do pobierania tego rodzaju zasiłku może otrzymać 1,6% beneficjentów więcej w roku następnym, natomiast kwota przeznaczona na ten cel może ulec zwiększeniu o 4,6%.

Tabela nr 29 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	219 330	222 851
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	192 056	200 884

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Świadczenie pielęgnacyjne

Decyzję o świadczeniu pielęgnacyjnym udzielono 26 701 osobom, łączna kwota świadczeń wyniosła 61 791 000 zł. W 2012 roku prognozuje się zwiększenie liczby osób korzystających ze wsparcia o 4,5% przy jednoczesnym zwiększeniu kwoty przeznaczonej na ten cel o 14%. Znaczące zmiany, związane z przewidywanym zwiększeniem kosztów ponoszonych na w/w cel, widoczne są w planach gminy Złocieniec (p. drawski), Dziwnów (p. kamieński) oraz w Wałczu (p. wałecki).

Tabela nr 30 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach świadczeń pielęgnacyjnych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	26 701	27 898
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	61 791	70 717

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka

Z jednorazowego dodatku z tytułu urodzenia dziecka, skorzystały ogółem 14 483 osoby. Łącznie asygnowano na ten cel 14 073 000 zł., zatem średnio na osobę przypadło 971 zł. W roku następnym planowane jest wsparcie dodatkowych 306 osób.

Tabela nr 31 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach jednorazowego dodatku z tytułu urodzenia dziecka

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	14 483	14 789
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	14 703	15 501

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Świadczenie alimentacyjne

Realizacja świadczeń alimentacyjnych wyniosła, w roku oceny, 72 559 000 zł. Tym samym udzielono wsparcia 32 149 osobom. W roku 2012 gminy przewidują wzrost liczby beneficjentów korzystających z tej formy pomocy o około 3%.

Tabela nr 32 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach świadczeń alimentacyjnych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	32 149	33 124
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	72 559	76 963

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Dodatki mieszkaniowe

Pomoc w postaci dodatków mieszkaniowych przyznana została 78 159 potrzebującym na kwotę 45 507 000 zł. Nie przewiduje się znacznych zmian w tym zakresie w roku 2012.

Tabela nr 33 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach dodatków mieszkaniowych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	78 159	78 411
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	45 507	47 116

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Opłacenie składki ubezpieczenia zdrowotnego

W 2011 roku gminy w województwie zachodniopomorskim, z tytułu opłacania składki ubezpieczenia zdrowotnego dla 11 578 osób, wydały ogółem 4 107 000 zł. W roku następnym prognozuje się wzrost liczby beneficjentów o 11%, z czego najwyższy wzrost przewiduje się w Koszalinie.

Tabela nr 34 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach opłacenie składek ubezpieczenia zdrowotnego

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	11 578	12 901
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	4 017	5 093

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Świadczenie integracyjne (uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej)**

W skali całego województwa 168 osobom przyznano świadczenie z tytułu uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej na łączną kwotę 472 000 zł. W roku 2012 planuje się wzrost wydatków o 12,3% przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby osób otrzymujących zasiłek o 7,7%. Największe zwiększenie wydatków na ten cel planowane jest w Kaliszu Pomorskim (p. drawski) i Golczewie (p. kamieński).

Tabela nr 35 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach świadczeń integracyjnych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	168	155
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	472	530

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Świadczenie pieniężne z prac społecznie użytecznych**

Ogółem 2 981 osób zostało objętych świadczeniem pieniężnym z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych na kwotę 4 250 000 zł. Prognozuje się, że w roku następnym wykonania prac społecznie użytecznych podejmie się o 5% mniej beneficjentów. Równocześnie planuje się podniesienie łącznej kwoty świadczeń o 11,5%.

Tabela nr 36 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach świadczeń pieniężnych z prac społecznie użytecznych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	2 981	2 831
Kwota świadczeń, w tys. zł	2	4 250	4 739

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

3. WYBRANE USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ

Do pozostałych usług świadczonych przez instytucje pomocy społecznej zalicza się między innymi poradnictwo specjalistyczne, pracę socjalną, interwencję kryzysową, kontrakt socjalny, indywidualne programy pomocy i specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Z zebranych danych wynika, że największa liczba osób skorzystała z usług z zakresu pracy socjalnej. Pomoc została udzielona 39 788 rodzinom. Na rok 2012 liczba rodzin może zwiększyć się o 5,6%.

Wsparcie w postaci poradnictwa specjalistycznego wyświadczone 9 222 rodzinom, z czego porady prawne, rodzinne i psychologiczne stanowiły 82%. Przewiduje się, że w następnym roku z w/w usług skorzysta o 2% więcej rodzin niż w roku oceny.

Kontrakt socjalny podpisano 6 458 osobami, w tym 4 % to osoby z kontraktami w Klubie Integracji Społecznej w gminach. Ogólna liczba osób z podpisanym kontraktem może się zwiększyć w roku 2012 aż o 29%.

Specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznym udzielono 1 544 osobom, z kolei z indywidualnych programów pomocy skorzystało w sumie 150 osób. Zapotrzebowanie na wymienione usługi pomocy społecznej może wzrosnąć w roku następnym o kolejno o 5% i 14,6%.

W Szczecinku z pracy socjalnej skorzystało 1 424 rodzin, z poradnictwa specjalistycznego 772 rodziny, z kontraktu socjalnego 295 osób (z czego 13% z kontraktem w KIS), z interwencji kryzysowej 167 osób, natomiast ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi 23 osoby.

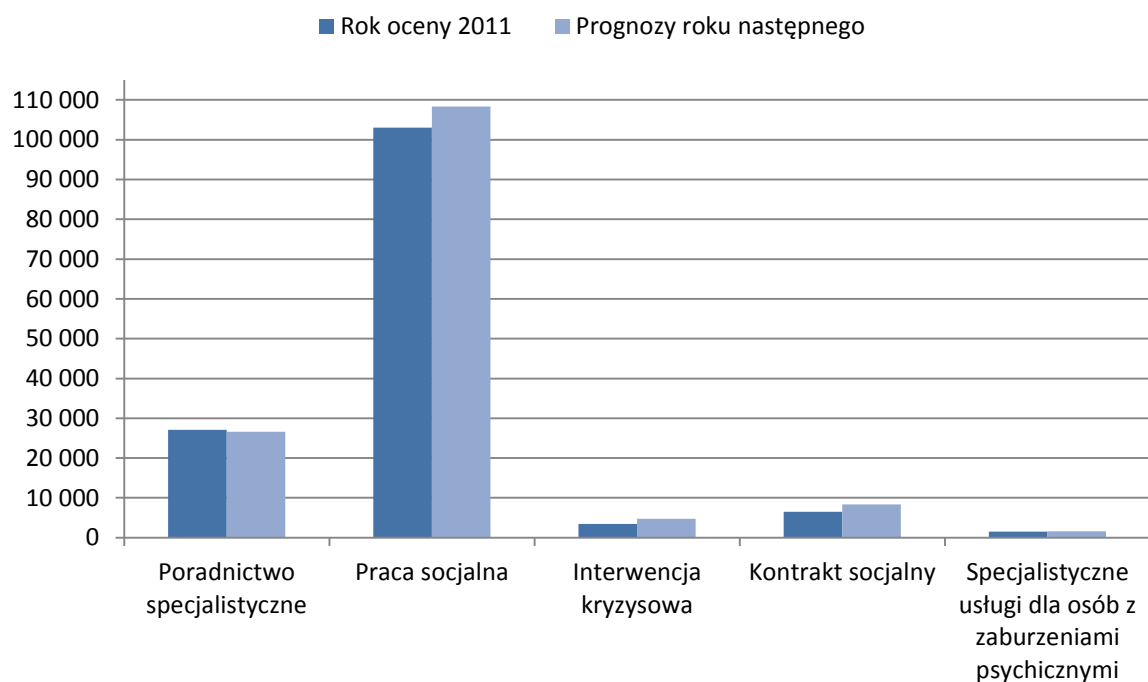
Tabela nr 37 – wybrane usługi pomocy społecznej w liczbach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Poradnictwo specjalistyczne			
Liczba rodzin	1	9 222	9 415
W tym: - porady prawne, - porady rodzinne, - porady psychologiczne	2	7 584	7 762
Liczba osób w rodzinach	3	27 127	26 573
W tym: - porady prawne, - porady rodzinne, - porady psychologiczne	4	21 952	22 349
Praca socjalna			
Liczba rodzin	5	39 788	42 004
Liczba osób w rodzinach	6	103 016	108 369
Interwencja kryzysowa			
Liczba rodzin	7	1 117	1 558
Liczba osób w rodzinach	8	3 404	4 711
Kontrakt socjalny			
Liczba osób ogółem z zawartym kontraktem	9	6 458	8 345
W tym: liczba osób z kontraktem w Klubie Integracji Społecznej w Gminie	10	260	347

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Indywidualne programy pomocy			
Indywidualny program wychodzenia z bezdomności - liczba osób z zawartym IPWB	11	71	88
Indywidualny program zatrudnienia socjalnego - liczba osób z zawartym IPZS	12	79	84
Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi			
Liczba osób korzystających z usług	13	1 544	1 624

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

Wykres nr 4 - Liczba osób w rodzinach korzystających z wybranych usług pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

4. INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ

Informacje dotyczące instytucji pomocy społecznej obejmują dane odnoszące się do następujących jednostek/placówek: ośrodków pomocy społecznej, domów pomocy społecznej, różnych form ośrodków wsparcia, rodzinnych domów pomocy, mieszkań chronionych, ośrodków interwencji kryzysowej, zakładów opiekuńczo-leczniczych, jednostek specjalistycznego poradnictwa, placówek opiekuńczo-wychowawczych, centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, warsztatów terapii zajęciowej, zakładów aktywności zawodowej, klubów seniora i Uniwersytetów III wieku. Zebrane informacje dotyczą jednostek i placówek, które są prowadzone nie tylko przez samorządy gminne, ale również przez inne podmioty, np. organizacje pozarządowe.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego w 2011 roku funkcjonowało 6 Domów Pomocy Społecznej, zlokalizowanych w 5 powiatach, w których ogółem, dla pensjonariuszy, było dostępnych 617 miejsc. W porównaniu do roku 2010 liczba miejsc w domach pomocy społecznej wzrosła o 6%. Analiza danych wskazuje, że w 2012 roku nie planuje się powstania kolejnych DPS-ów.

W 2011 roku we wszystkich powiatach województwa zachodniopomorskiego funkcjonowały ośrodki wsparcia (ogółem 85 placówek), w tym:

- środowiskowe domy samopomocy, liczba placówek – 34, liczba osób korzystających – 986,
- dzienne domy pomocy, liczba placówek – 10, liczba osób korzystających – 915
- noclegownie i domy dla osób bezdomnych, , liczba placówek – 23, liczba osób korzystających – 1531
- kluby samopomocy, liczba placówek – 4, liczba osób korzystających – 160
- inne ośrodki wsparcia, liczba placówek – 14, liczba osób korzystających – 628

Prognozuje się, że w roku 2012 powstaną 3 dodatkowe ośrodki wsparcia, zaś liczba osób korzystających z usług świadczonych przez ośrodki wsparcia wzrośnie o 7%.

Rozkład pozostałych instytucji pomocy społecznej przedstawia się w następujący sposób:

- rodzinne domy pomocy, liczba placówek – 3, liczba osób korzystających – 24,
- mieszkania chronione, liczba placówek – 8, liczba osób korzystających – 43,
- ośrodki interwencji kryzysowej, liczba placówek – 2, liczba osób korzystających – 416,
- zakłady opiekuńczo-lecznicze, liczba placówek – 9, liczba osób korzystających – 4444,
- jednostki specjalistycznego poradnictwa, liczba placówek – 9, liczba osób korzystających – 4444,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze, liczba placówek – 34, liczba osób korzystających – 1029,
- centra integracji społecznej, liczba placówek – 4, liczba osób korzystających – 234,
- kluby integracji społecznej, liczba placówek – 14, liczba osób korzystających – 511,
- warsztaty terapii zajęciowej, liczba placówek – 12, liczba osób korzystających – 414,
- kluby seniora, liczba placówek – 40, liczba osób korzystających – 3752,
- uniwersytety III wieku, liczba placówek – 15, liczba osób korzystających – 2707.

Szacuje się, że w roku 2012 największy wzrost liczby osób korzystających z usług oferowanych przez w/w jednostki nastąpi w klubach integracji społecznej i w Uniwersytetach III wieku.

Tabela nr 38 - Instytucje pomocy społecznej w liczbach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny 2011 r.	Prognozy roku następnego
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ			
Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie decyzji o świadczeniach	1	107 880	111 907
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ			
Liczba jednostek organizacyjnych	2	6	6
Liczba miejsc	3	617	622
Liczba osób korzystających	4	603	606
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM			
Liczba jednostek organizacyjnych	5	85	88
Liczba miejsc	6	3 076	3 160
Liczba osób korzystających	7	4 220	4 519
W TYM WYBRANE RODZAJE:			
Środowiskowe domy samopomocy			
Liczba jednostek organizacyjnych	8	34	34
Liczba miejsc	9	969	1 000
Liczba osób korzystających	10	986	1 047
Dzienne domy pomocy			
Liczba jednostek organizacyjnych	11	10	10
Liczba miejsc	12	778	770
Liczba osób korzystających	13	915	899
Noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych			
Liczba jednostek organizacyjnych	14	23	23
Liczba miejsc	15	1 050	1 038
Liczba osób korzystających	16	1 531	1 527
Kluby samopomocy			
Liczba jednostek organizacyjnych	17	4	5
Liczba miejsc	18	140	165
Liczba osób korzystających	19	160	185
RODZINNE DOMY POMOCY			
Liczba jednostek organizacyjnych	20	3	4
Liczba miejsc	21	25	32
Liczba osób korzystających	22	24	33
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM			
Liczba jednostek organizacyjnych	23	8	11
Liczba miejsc	24	46	49
Liczba osób korzystających	25	43	54
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM			
Liczba jednostek organizacyjnych	26	2	2
Liczba miejsc	27	24	24
Liczba osób korzystających	28	416	438
ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE			
Liczba jednostek organizacyjnych	29	9	9
Liczba miejsc	30	351	361
Liczba osób korzystających	31	4 444	5 252

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny 2011 r.	Prognozy roku następnego
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA			
Liczba jednostek organizacyjnych	32	22	22
Liczba osób korzystających	33	2 950	3 071
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE			
Liczba jednostek organizacyjnych	34	34	36
Liczba miejsc	35	921	938
Liczba osób korzystających	36	1 029	1 059
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ			
Liczba jednostek organizacyjnych	37	4	6
Liczba uczestników zajęć	38	234	230
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ			
Liczba jednostek organizacyjnych	39	14	18
Liczba uczestników zajęć	40	511	717
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ			
Liczba jednostek organizacyjnych	41	12	12
Liczba uczestników zajęć	42	414	444
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ			
Liczba jednostek organizacyjnych	43	1	2
Liczba uczestników zajęć	44	47	51
KLUB SENIORA			
Liczba jednostek organizacyjnych	45	40	42
Liczba uczestników zajęć	46	3 752	3 905
UNIWERSYTET III WIEKU			
Liczba jednostek organizacyjnych	47	15	17
Liczba uczestników zajęć	48	2 707	2 974
INNE*			
Liczba jednostek organizacyjnych	49	69	71
Liczba uczestników zajęć	50	5 773	5 652

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

5. NAKŁADY FINANSOWE NA UTRZYMANIE INSTYTUCJI POMOCY SPOŁECZNEJ

W województwie zachodniopomorskim, według danych z 2011 roku, na utrzymanie instytucji pomocy społecznej wydano ogółem 46 388 000 zł, z czego 46% nakładów finansowych pokryło utrzymanie ośrodków wsparcia, a 18% utrzymanie domów pomocy społecznej.

Na podstawie przesłanych danych, prognozuje się, że w roku 2012 koszty prowadzenia i utrzymania instytucji pomocy społecznej wzrosną o około 2%.

Tabela nr 39 - Nakłady finansowe na utrzymanie instytucji pomocy społecznej w liczbach

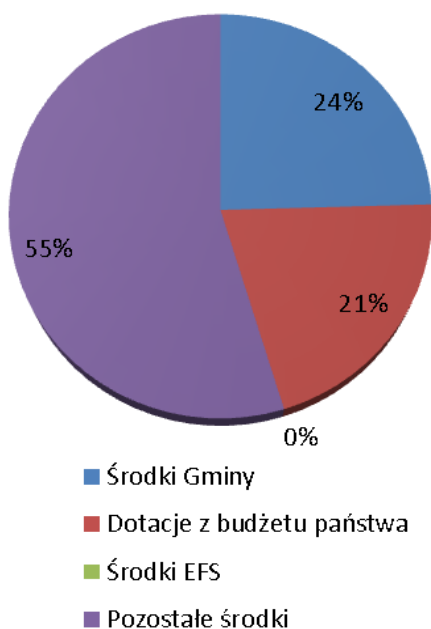
WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny 2011	Prognoza roku 2012
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	1	8 238	9 413
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	2	21 432	22 101
W TYM: NIEKTÓRE WYBRANE RODZAJE:			
Środowiskowe domy samopomocy			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	3	11 045	10 698
Dzienne domy pomocy			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	4	3 677	4 279
Noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	5	3 533	3 657
Kluby samopomocy			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	6	49	55
RODZINNE DOMY POMOCY			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	7	33	54
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	8	118	165
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	9	82	56
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	10	1 460	1 509
DZIENNE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	11	1 954	2 688
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	12	979	1 267

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny 2011	Prognoza roku 2012
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	13	448	1 122
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWE			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	14	5 822	5 840
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	15	2 535	2 730
KLUB SENIORA			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	16	349	360
UNIWERSYTET III WIEKU			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	17	78	183
INNE*			
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	18	2 860	2 938

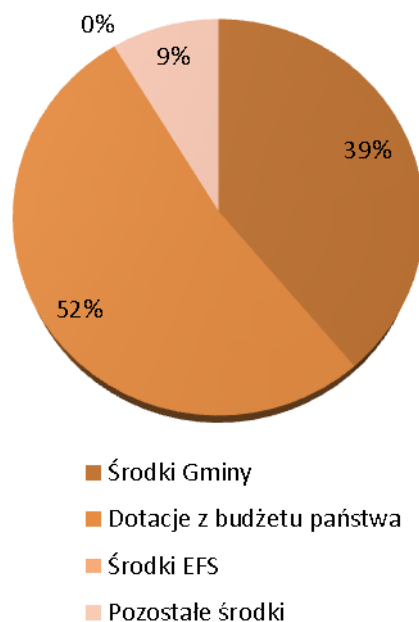
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

Wykres nr 5 - Źródła finansowania zasobów pomocy społecznej

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

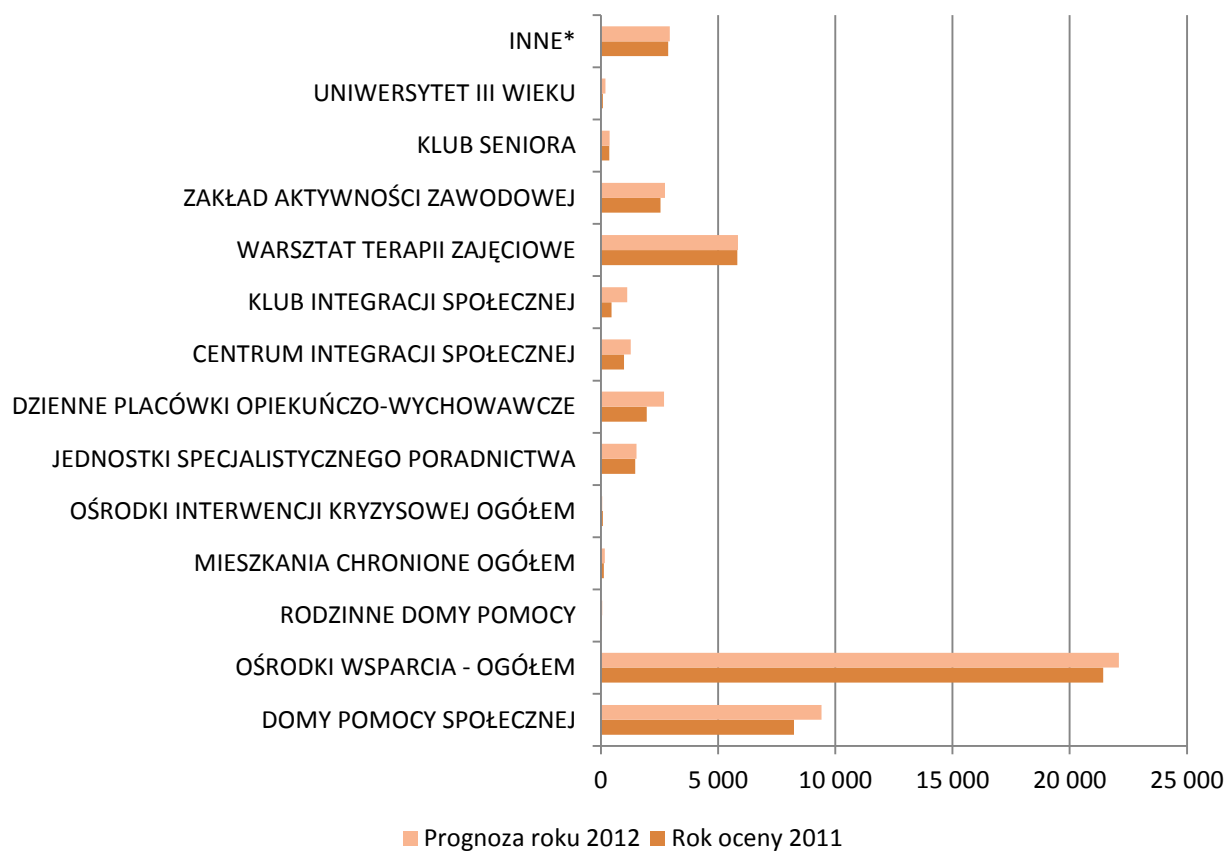

OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

Wykres nr 6 - Wartość nakładów ogółem w tys. zł – prowadzenie instytucji pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

6. KADRDA OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNE

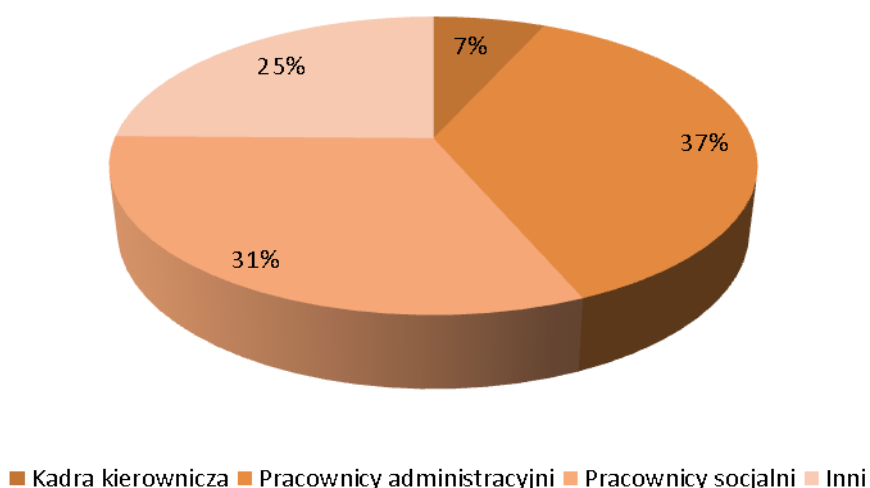
Analiza danych dotyczących kadry ośrodków pomocy społecznej w województwie zachodniopomorskim wskazuje, iż w 2011 w ośrodkach zatrudnionych było 2759 osób, w tym, 184 osoby z kadry zarządzającej, 871 pracowników socjalnych, 1020 pracowników administracyjnych oraz 684 pracowników wykonujących m.in. zadania z zakresu: specjalistycznych usług opiekuńczych, asystentury rodzinnej, terapii, realizacji projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Prognozuje się, że w roku 2012 liczba kadry zarządzającej w ośrodkach pomocy społecznej pozostanie na poziomie z roku 2011, w przypadku pracowników socjalnych zwiększy się o 7 osób, dodatkowo zatrudnionych zostanie 12 pracowników administracyjnych oraz 53 pracowników realizujących m.in. zadania z zakresu: specjalistycznych usług opiekuńczych, asystentury rodzinnej, terapii, realizacji projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Analiza danych wskazuje, że 79% kadry zarządzającej, zatrudnionej w ośrodkach pomocy społecznej, legitymuje się wykształceniem wyższym. Wśród pracowników socjalnych takie wykształcenie posiada 61% zatrudnionych. Spośród ogółu pracowników socjalnych 29% uzyskało specjalizację 1-stopnia w zawodzie, 2% - specjalizację II stopnia w zawodzie oraz 7% - specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

Prognozuje się, że w roku 2012 specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej uzyska 22 pracowników, a specjalizację II stopnia w zawodzie – 19 pracowników socjalnych.

Wykres nr 7 - Kadra Ośrodków pomocy społecznej w gminach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

7. KOSZTY PROWADZENIA I UTRZYMANIA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINACH

Analiza kosztów prowadzenia i utrzymania zasobów pomocy społecznej w gminach na terenie województwa zachodniopomorskiego obejmuje, w szczególności, koszty prowadzenia i utrzymania ośrodków pomocy społecznej, domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia oraz prowadzenia różnorodnych form aktywnej integracji (np. kluby integracji społecznej, centra integracji społecznej, warsztaty terapii zajęciowej, kluby seniora).

Analiza danych wskazuje, że całkowity koszt prowadzenia i utrzymania ośrodków pomocy społecznej w 2011 roku wynosił 156 262 000 zł, w tym:

- wydatki na inwestycje – 552 000 zł
- wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi - 91 165 000 zł
- pozostałe koszty utrzymania – 49 242 000

Przewiduje się, że w roku 2012 koszty prowadzenia i utrzymania ośrodków pomocy społecznej wzrosną o około 6%, w tym największy wzrost wydatków (o około 41%) prognozuje się w zakresie kosztów związanych z inwestycjami. W pozostałych kategoriach wydatków nie przewiduje się znaczących zmian.

Tabela nr 40 - koszty prowadzenia i utrzymania zasobów pomocy społecznej w gminach [w tys. zł]

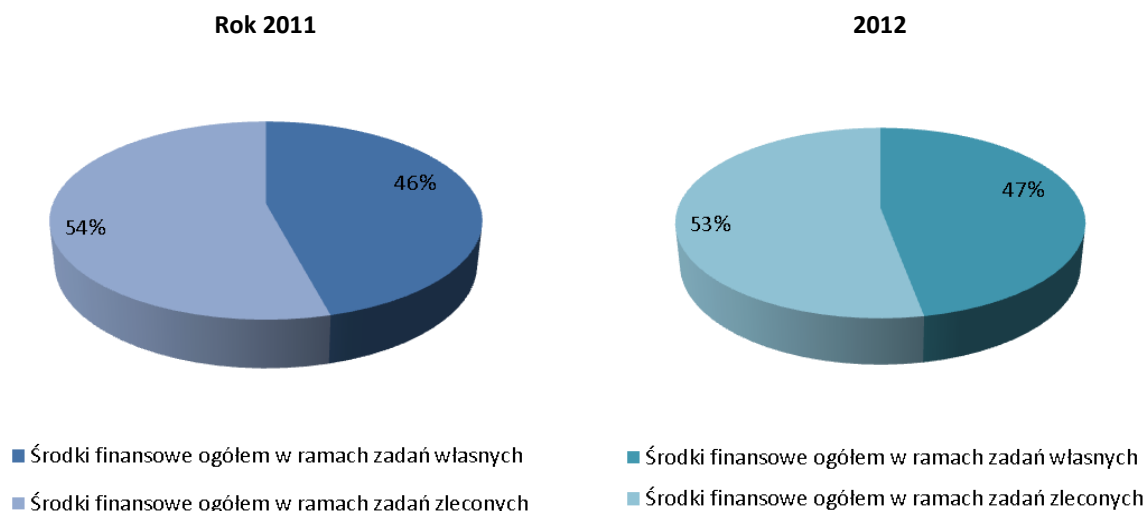
WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny	Prognozy roku następnego
Całkowity, roczny koszt prowadzenia i utrzymania ośrodka pomocy społecznej	1	156 262	166 529
W tym			
Wydatki na inwestycje	2	552	934
Wydatki na wynagrodzenia z pochodnymi	3	91 165	96 309
Pozostałe koszty utrzymania	4	49 242	50 648
ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT			
Dom pomocy społecznej	5	581	731
Ośrodki wsparcia	6		
W tym:			
Środowiskowe domy pomocy	7	3 512	3 355
Dzienne domy pomocy	8	678	691
Noclegownie, schroniska i dom dla bezdomnych	9	365	385
Kluby samopomocy	10	0	0
Rodzinne domy pomocy	11	2	2
Mieszkania chronione	12	544	577
Ośrodki interwencji kryzysowej	13	25	27
Dzienne placówki opiekuńczo -Wychowawcze	14	142	166
ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT			
Centrum integracji społecznej	15	85	109
Klub integracji społecznej	16	36	183
Warsztat terapii zajęciowej	17	292	301
Klub seniora	18	84	96
Uniwersytet III wieku	19	15	17
Świetlica dla dzieci (klub młodzieżowy)	20	2 178	1 794

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

8. ŚRODKI FINANSOWE NA ZADANIA WŁASNE I ZLECONE W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ

Suma środków finansowych, które przeznaczono na realizację zadań własnych i zleconych w 2011 roku wyniosła 818 364 tys. zł. 54% ogółu środków przeznaczono na realizację zadań zleconych, zaś na realizację zadań własnych 46%. W roku 2012 prognozowana proporcja pomiędzy sumą środków przeznaczonych na realizację zadań własnych i zleconych pozostanie na zbliżonym poziomie – ogółem 849 533 tys. zł.

Wykres nr 8 - środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne.

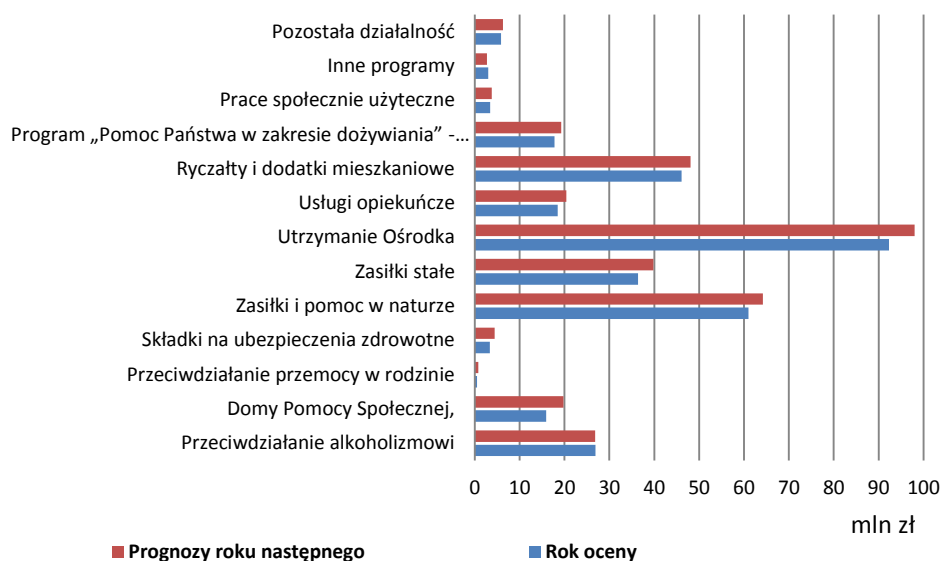
Zadania własne

Realizacja zadań własnych gmin w obszarze pomocy społecznej pochłonięła w roku 2011 prawie 332,7 mln zł, z czego najwięcej przeznaczono na utrzymanie ośrodków 92 mln zł (27% ogółu środków na zadania własne), na zasiłki i pomoc w naturze - 61 mln zł (18,3%) oraz na ryczałty i dodatki mieszkaniowe - 46 mln zł (13,8%). Najmniej środków zarezerwowano na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - zarezerwowano na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - 483 tys. zł (0,15% ogółu środków na zadania własne).

Porównując rok oceny (2011) z prognozami na kolejny rok, zauważyć można ogólny wzrost środków finansowych przeznaczonych na zadania własne w obszarze pomocy społecznej. Największe różnice będą miały miejsce w odniesieniu do wydatkowania środków finansowych w ramach następujących zadań:

- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – wzrost o 58%;
- Składki na ubezpieczenia zdrowotne – wzrost o 30%;
- Domy pomocy społecznej – wzrost o 24%;
- Usługi opiekuńcze – wzrost o 10%;
- Prace społecznie użyteczne – wzrost o 10%;
- Inne programy – spadek o 11%.

Wykres nr 9 - środki finansowe na zadania własne w obszarze pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

Zadania zlecone

Wśród zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę 98,6% środków przeznaczonych zostało na świadczenia rodzinne i alimenty – 384 mln zł. Podoba wielkość i struktura środków prognozowana jest w roku 2012.

Środki EFS na projekty

W roku 2011 ośrodki pomocy społecznej realizowały 123 projekty EFS o ogólnej wartości 23 472 tys. zł. Uśredniona wartość ww. projektów wynosiła w 2011 r prawie 191 tys. zł na projekt. Podobna wartość środków oraz liczba projektów prognozowana jest w roku 2012.

Dotacje z budżetu państwa

Z nadesłanej przez gminy sprawozdawczości wynika, że dotacje z budżetu państwa wynosiły w roku oceny 72 457 tys. zł.

Liczba osób w projektach EFS w gminach

Zebrane dane pokazują, że we wszystkich 155 projektach Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanych w gminach, w sumie, wzięto udział 5468 osób. Na temat 17 projektów nie posiadany danych dotyczących liczby uczestników, dlatego realna liczba może być wyższa. Prognozuje się, że w roku 2012 liczba osób biorących udział w projektach EFS będzie niższa o 17%.

Najwięcej osób uczestniczyło w projekcie „Nauczanie początkowe na 5+” (779 osób) realizowanym przez gminę Police oraz w projekcie finansowanym przez Fundację Dzieci Niczyje „Bezpieczeństwo młodzieży w Internecie” (669 osób) w gminie Nowogard (p. goleniowski).

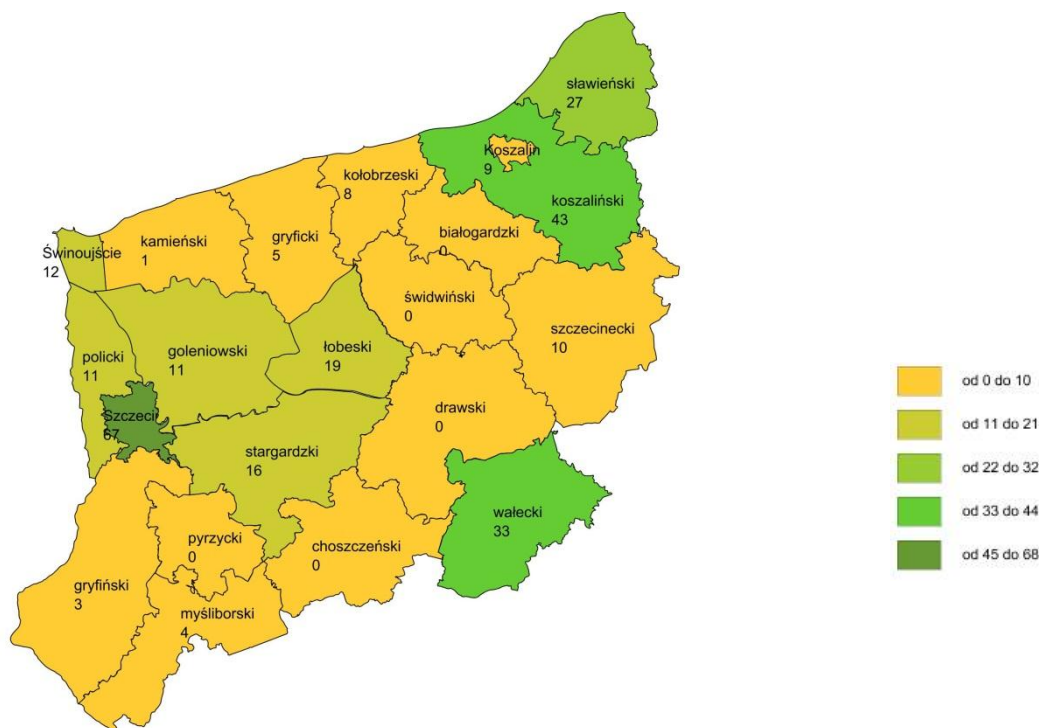
9. WSPÓŁPRACA GMIN Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zapisy ustawy o pomocy społecznej umożliwiają organom wykonawczym jednostek samorządu terytorialnego współpracę z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, zaś art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie definiuje zakres i rodzaj zadań publicznych, w ramach których ustawodawca przewiduje współpracę JST z organizacjami pozarządowymi.

Analiza sprawozdań przesłanych przez gminy wskazuje, że 31% organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego w województwie zachodniopomorskim, w 2011 roku, zleciło organizacjom pozarządowym realizację zadań w zakresie pomocy społecznej. Tym samym w 5 powiatach żadna z gmin nie zleciła organizacjom pozarządowym zadań z zakresu pomocy społecznej. Jedynym powiatem, w którym wszystkie gminy współpracują z organizacjami pozarządowymi w w/w zakresie jest powiat policki.

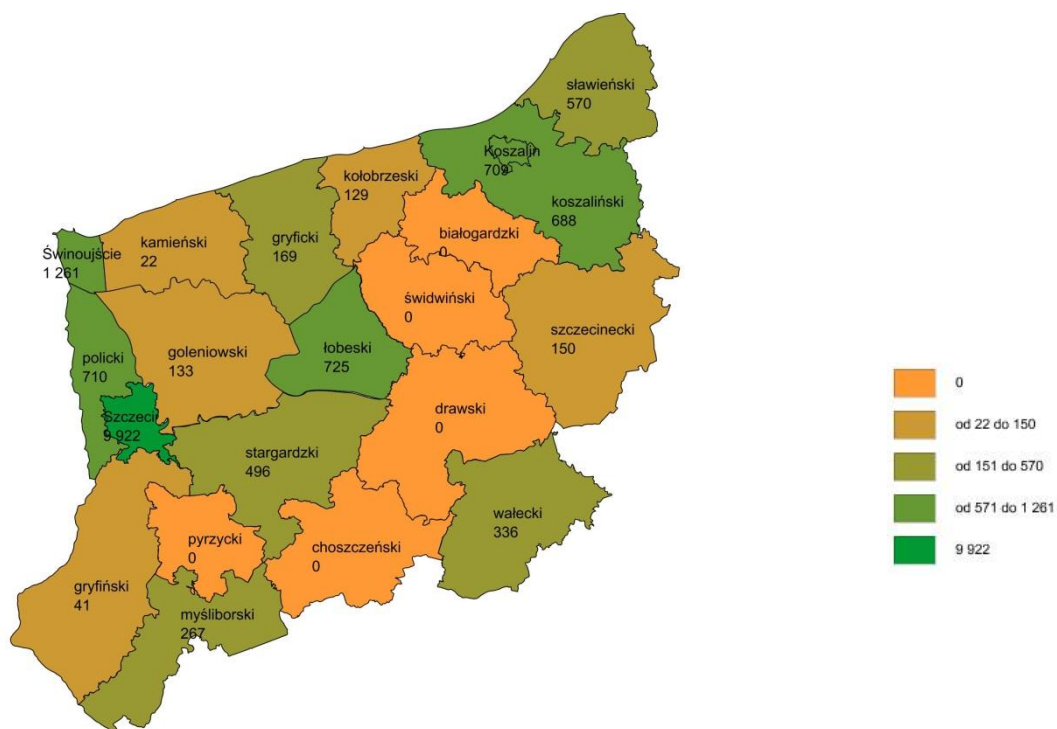
Najczęściej zlecano usługi w obszarze prowadzenia placówek pomocy społecznej, zaś najrzadszej w zakresie zlecania specjalistycznych usług opiekuńczych. Wartość zleconych zadań publicznych oszacowano w 2011 roku na kwotę 16 328 000 zł. Jednocześnie prognozuje się wzrost wartości zleceń w 2012 roku o 1 270 000 zł.

Mapa nr 8 - Liczba organizacji pozarządowych posiadająca umowy współpracy z JST

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

Mapa nr 9 - Wartość zleconych zadań organizacjom pozarządowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

Ocena zasobów pomocy społecznej w powiatach

10. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIATACH

Poniżej zaprezentowano dane, dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej w powiatach woj. zachodniopomorskiego. Podzielono je ze względu na przyczynę przyznawanych świadczeń. Osobno ujęto zestawienia dotyczące funkcjonowania systemu pieczy zastępczej. Warto zauważyć, że informacje dot. pieczy zastępczej zostały rzetelnie wypełnione przez powiaty. W pozostałych przypadkach luki w podanych przez powiaty informacjach mogą deformować faktyczny obraz.

Ogółem, w roku oceny, przyznano świadczenia 11 147 osobom, z których 20 % długotrwale korzysta z pomocy społecznej. Odsetek ten może być w rzeczywistości wyższy, gdyż nie wszystkie powiaty przekazały dane na ten temat. W sumie pomoc została skierowana do 6 422 rodzin. W następnym roku przewiduje się wzrost liczby świadczeniobiorców o 21%.

Tabela nr 41 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	11 147	13 481
W tym: korzystanie długotrwale	2	1 773	1 918
Liczba świadczeń pieniężnych	3	7 403	8 744
Liczba świadczeń niepieniężnych	4	1 011	963
Liczba rodzin ogółem	5	6 422	8 121

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

10.1. PRZYCZYNY ŚWIADCZEŃ

✓ Sieroctwo

W roku 2011 z powodu sieroctwa przyznano decyzją świadczenia 46 osobom. Zrealizowano 48 świadczeń, z czego 94% miało charakter pieniężny. W następnym roku przewiduje się przyznanie świadczeń 51 osobom. Dane te dotyczą 3 powiatów: kołobrzeskiego, łobeskiego i wałeckiego.

Tabela nr 42 - Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznawanych z powodu sieroctwa

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	46	51
Liczba świadczeń pieniężnych	2	46	48
Liczba świadczeń niepieniężnych	3	2	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Niepełnosprawność

Niepełnosprawność, jako przyczyna przyznania świadczenia, została wskazana w przypadku 3 928 osób. W 85% udzielonych z tego powodu świadczeń, pomoc miała charakter finansowy. Ogółem wsparcie trafiło do 2 419 rodzin. Z podanych przez powiaty prognoz wynika, że zapotrzebowanie na pomoc w tym zakresie jest znaczne. Przewiduje się zwiększenie liczby osób otrzymujących świadczenia o 63%, w tym największy wzrost zaplanowano w powiecie szczecineckim.

Tabela nr 43 - Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznawanych z powodu niepełnosprawności

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	3 928	5 922
Liczba świadczeń pieniężnych	2	3 333	4 609
Liczba świadczeń niepieniężnych	3	608	793
Liczba rodzin ogółem	4	2 419	3 993

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Długotrwała lub ciężka choroba

Pomoc umotywowaną długotrwałą lub ciężką chorobą skierowano do 784 osób. Dane pochodzą z 3 powiatów: kamieńskiego, koszalińskiego i wałeckiego.

Tabela nr 44 - Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznawanych z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	784	888
Liczba świadczeń pieniężnych	2	572	663
Liczba świadczeń niepieniężnych	3	164	190
Liczba rodzin ogółem	4	92	95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Przemoc w rodzinie

W 2011 roku, na obszarze 7 powiatów (brak danych dla pozostałych powiatów), 579 osób, dotkniętych różnymi formami przemocy w rodzinie, skorzystało z usług pomocy społecznej. Najwięcej osób objęto świadczeniami w powiecie drawskim. Z kolei w powiecie kamieńskim prognozuje podwojenie liczby osób korzystających z pomocy w roku 2012.

Ofiary przemocy stanowią większość świadczeniobiorców w w/w kategorii. Informacje przekazane z 4 powiatów świadczą o wsparciu w tym zakresie 373 osób. Sprawcy przemocy, którzy

otrzymali pomoc to 39 osób (dane z 2 powiatów). Powiaty nie przekazały danych dot. ochrony ofiar handlu ludźmi.

Tabela nr 45 - Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznawanych z powodu przemocy w rodzinie

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	579	663
W tym: korzystanie długotrwałe	2	17	18
Liczba świadczeń pieniężnych	3	62	81
Liczba świadczeń niepieniężnych	4	209	206
Liczba rodzin ogółem	5	177	172
W tym:			
OFIARA PRZEMOCY			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	6	373	389
W tym: korzystanie długotrwałe	7	28	28
SPRAWCA PRZEMOCY			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	8	39	37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Integracja cudzoziemców

Świadczeniami integracyjnymi dla cudzoziemców objęto 178 osób, wszystkie świadczenia wydano w Koszalinie. W tym przypadku 78% beneficjentów długotrwałe korzysta z pomocy. W 2012 roku przewiduje się zmniejszenie ogólnej liczby beneficjentów (o 21,3%), którym przyznano pomoc w tym zakresie.

Tabela nr 46 - Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznawanych z powodu integracji cudzoziemców

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	178	140
W tym: korzystanie długotrwałe	2	139	101

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Pomoc udzielana uchodźcą w zakresie indywidualnego programu integracji

W roku oceny nie podano danych dotyczących wdrażania indywidualnych programów integracji. W roku 2012 powiat kamieński planuje udzielić pomocy w w/w zakresie jednej osobie.

10.2. POMOC ZWIĄZANA Z PIECZĄ ZASTĘPCZĄ

✓ Rodziny zastępcze

Świadczenia dla rodzin zastępczych przyznano 4 558 osobom. W sumie pomoc trafiła do 2 872 rodzin. Najwięcej świadczeń z tego zakresu wydano w Szczecinie, najmniej w powiecie choszczeńskim i kamieńskim.

Tabela nr 47 – Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie – rodziny zastępcze

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	4 558	4 557
Liczba rodzin ogółem	2	2 872	2 888

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Według danych zebranych w ramach oceny zasobów pomocy społecznej, w 2011 roku funkcjonowało 45 jednostek organizacyjnych, świadczących usługi opiekuńczo-wychowawcze. Świadczenie umożliwiające korzystanie z nich przyznano w sumie 655 osobom, z czego najwięcej w powiecie białogardzkim (26,7%) i Szczecinie (24,7%). Warto zauważyć, że w powiecie białogardzkim na 175 osób objętych pomocą przypadają 4 placówki realizujące usługi z w/w zakresu. W Szczecinie są to 162 osoby na 14 placówek.

Tabela nr 48 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	655	686
Liczba jednostek organizacyjnych	2	45	48

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków

W ramach realizacji zadania – usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków, pomocy 1 595 osobom, zrealizowano 1 865 świadczeń, z czego 76,8% miało charakter pieniężny. Najwięcej osób, którym przyznano decyzją świadczenia przypada na miasto Szczecin, powiat stargardzki i szczecinecki, zaś najmniej na powiat białogardzki.

Wsparcie zostało zaadresowane w 64% do młodzieży opuszczającej rodziny zastępcze i w 25% do wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela nr 49 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie - usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	1 595	1 596
Liczba świadczeń pieniężnych	2	1 423	1 465
Liczba świadczeń niepieniężnych	3	442	374
W tym:			
OPUSZCZAJACY RODZINY ZASTĘPCZE			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	4	1 016	962
OPUSZCZAJACY PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	5	404	413

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Rodziny spokrewnione z dzieckiem**

Świadczeniami dla rodzin spokrewnionych dzieckiem objęto w 2011 roku 2 389 rodzin, przyznając je w sumie 3 172 osobom. W przyszłym roku z pomocy może skorzystać o ok. 10% mniej beneficjentów niż w roku oceny. Najliczniejsza grupa osób korzystających ze świadczeń pochodzi z miasta Szczecin, zaś najmniej świadczeń wydano w powiecie kamieńskim.

Tabela nr 50 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w rodzinach spokrewnionych z dzieckiem

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	3 172	2 864
Liczba rodzin ogółem	2	2 389	2 202
W tym:			
Pomoc pieniężna dla dziecka			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	3	3 176	2 849
Pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	4	3 156	2 839

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Rodziny niespokrewnione z dzieckiem**

Decyzję o przyznaniu świadczenia dla rodzin niespokrewnionych z dzieckiem wydano dla 579 osób, wspierając tym samym 358 rodzinom. W przypadku rodzin niespokrewnionych z dzieckiem

najwięcej świadczeń przyznano w Szczecinie, a także w powiecie polickim, zaś najmniej w powiecie choszczeńskim.

Tabela nr 51 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w rodzinach niespokrewnionych z dzieckiem

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	579	854
Liczba rodzin ogółem	2	358	554
W tym:			
Pomoc pieniężna dla dziecka			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	3	579	790
Pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	4	577	765

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem

W skali województwa 710 osób uzyskało świadczenia przeznaczone dla rodzin zawodowych. W ramach tego, oprócz pomocy pieniężnej dla dziecka, przyznawane jest wynagrodzenie dla osoby pełniącej funkcję wielodzietnej, zawodowej rodziny zastępczej, które przyznano w sumie 85 rodzicom zastępczym.

Prognozuje się, że w roku 2012 zwiększy się liczba rodzin zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem (w skali województwa o 2,6%).

Tabela nr 52 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w rodzinach zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	710	729
Liczba rodzin ogółem	2	102	108
W tym:			
Pomoc pieniężna dla dziecka			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	3	604	627
Wynagrodzenie osoby za pełnienie funkcji wielodzietnej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	4	85	90
Liczba osób w rodzinie świadczeniobiorcy	5	506	543

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Rodziny wielodzietne**

Wielodzietność była przyczyną otrzymania świadczeń przez 433 osoby. Ogółem objęto wsparciem 63 rodziny. W 87% pomoc miała charakter finansowy. Najwięcej tego typu świadczeń przyznano w powiecie goleniowskim i w Koszalinie.

Tabela nr 53 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w rodzinach wielodzietnych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	433	320
Liczba rodzin ogółem	2	67	53
W tym:			
Pomoc pieniężna dla dziecka			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	3	376	275

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Rodziny specjalistyczne**

Zebrane dane wskazują na funkcjonowanie 15 rodzin specjalistycznych pobierających stosowne świadczenie z tego tytułu. Ogólna liczba osób pobierających świadczenie to 52 osoby. Rodziny specjalistyczne znajdują się w 11 powiatach, przy czym 15 osób otrzymuje wynagrodzenie w związku z pełnieniem funkcji specjalistycznej, zawodowej, niespokrewnionej z dzieckiem rodziny.

Tabela nr 54 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w rodzinach specjalistycznych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	52	53
Liczba rodzin ogółem	2	15	14
W tym:			
Pomoc pieniężna dla dziecka			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	3	39	38
Wynagrodzenie osoby za pełnienie funkcji specjalistycznej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	4	15	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego**

W ramach świadczeń dla rodzin o charakterze pogotowia rodzinnego, wsparcie trafiło do 328 osób. W sumie pomocą objęto 41 rodzin sprawujących w/w funkcję. Znajdują się one w prawie

każdym powiecie, najwięcej w Szczecinie. W skali województwa 41 osób otrzymuje wynagrodzenie z racji pełnienia funkcji rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego.

W roku 2012, w skali województwa, prognozuje się zwiększenie liczby rodzin o 12%.

Tabela nr 55 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w rodzinach o charakterze pogotowia rodzinnego

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	328	405
Liczba rodzin ogółem	2	41	46
W tym:			
Pomoc pieniężna dla dziecka			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	3	291	319
Wynagrodzenie osoby za pełnienie funkcji zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego			
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	4	41	46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Świadczenia dla pełnoletnich osób opuszczających rodziny zastępcze

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie przyznały decyzją świadczenia dla 1 044 osób pełnoletnich, opuszczających rodziny zastępcze. Świadczenia przeznaczone na usamodzielnienie otrzymało 185 osób, a na kontynuowanie nauki 917. Zdecydowana większość osób korzystających z pomocy w tym zakresie kontynuuje naukę. W 10 powiatach środki finansowe na ten cel zostały przyznane wszystkim osobom, którym udzielono świadczeń z racji opuszczenia rodziny zastępczej. Najwięcej osób otrzymało wsparcie w Szczecinie, zaś najmniej w powiecie kamieńskim.

Tabela nr 56 - Liczba osób pełnoletnich, którym przyznano decyzją świadczenie po opuszczeniu rodziny zastępczej

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	1	1 044	992
W tym:			
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie			
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	2	185	208
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki			
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	3	917	913

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Świadczenia dla pełnoletnich osób opuszczających placówki**

W roku 2011 PCPR-y wsparły 439 pełnoletnich osób opuszczających placówki. Z tego 87% osób otrzymało pomoc umożliwiającą kontynuowanie nauki. W tym przypadku w 9 na 21 powiatów liczba osób korzystających ze tych świadczeń, równa była liczbie osób, którym przyznano środki na kontynuowanie nauki.

Tabela nr 57 - Liczba osób pełnoletnich, którym przyznano decyzją świadczenie po opuszczeniu placówki

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	1	439	507
W tym:			
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie			
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	2	100	164
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki			
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	3	384	419

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

10.3. INNE RODZAJE ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNYCH WYPŁACANYCH PRZEZ POWIAT

✓ **Specjalne ośrodki wychowawcze**

W 4 powiatach 7 osób ze specjalnych ośrodków wychowawczych otrzymało świadczenia w związku z usamodzielnieniem. Spośród wszystkich przyznanych świadczeń w tym zakresie połowa dotyczyła pomocy na usamodzielnienie, druga połowa na kontynuowanie nauki.

Tabela nr 58 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w specjalnych ośrodkach wychowawczych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	1	7	11
W tym:			
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie			
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	2	4	7
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki			
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu	3	4	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

11. WYBRANE USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ PROWADZONE PRZEZ POWIATY W CAŁYM OKRESIE SPRAWOZDAWCZOŚCI

Przedstawione statystyki nie uwzględniają działalności MOPR w Szczecinie i PCPR w powiecie gryfickim, ośrodki te nie przesłały odpowiednich danych.

Zebrane dane świadczą o dużym zapotrzebowaniu na usługi prowadzonego przez PCPR w zakresie poradnictwa specjalistycznego, z których skorzystało w 2011 roku 5 616 rodzin. Klienci zainteresowani są przede wszystkim poradami prawnymi, rodzinnymi i psychologicznymi. Przewiduje się, że ogólna liczba rodzin objęta wsparciem w tym zakresie może być w przyszłym roku wyższa o 35,7%.

Niewiele mniej, bo 4 935, rodzin skorzystało z pracy socjalnej. Przewiduje się jedynie niewielki wzrost tej liczby, na poziomie 0,6% w stosunku do roku oceny.

Z interwencji Kryzysowej skorzystało 2 876 rodzin, w sumie liczących 14 132 osób. Na jedną rodzinę przypada średnio 5 osób, co może świadczyć, że wsparciem obejmuje się rodziny wielodzietne.

Kontrakt socjalny podpisany został z 483 osobami. Z kolei 2 813 osób skorzystało z indywidualnego programu usamodzielnienia. Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie objął w roku oceny 218 beneficjentów.

Tabela nr 59 - wybrane usługi pomocy społecznej zrealizowane przez powiaty

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE PROWADZONE PRZEZ PCPR			
Liczba rodzin	1	5 616	7 619
W tym:			
- porady prawne, - porady rodzinne, - porady psychologiczne	2	5 485	6 461
Liczba osób w rodzinach	3	14 698	20 895
W tym:			
- porady prawne, - porady rodzinne, - porady psychologiczne	4	8 066	10 306
PRACA SOCJALNA			
Liczba rodzin	5	4 935	4 969
Liczba osób w rodzinach	6	11 123	12 350
INTERWENCJA KRYZYSOWA PROWADZONA PRZEZ PCPR			
Liczba rodzin	7	2 876	2 588
Liczba osób w rodzinach	8	14 132	14 688
KONTRAKT SOCJALNY PROWADZONY PRZEZ PCPR			
Liczba osób ogółem z zawartym kontraktem socjalnym	9	483	295
INDYWIDUALNY PROGRAM USAMODZIELNIENIA PROWADZONY PRZEZ PCPR			
Liczba osób z zawartym z PCPR indywidualnym programem usamodzielnienia	10	2 813	2 937
PROGRAMY ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO -EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE			
Liczba osób korzystających z usług - programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	11	218	265

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
INDYWIDUALNY PROGRAM INTEGRACJI DLA CUDZOZIEMCÓW			
Liczba osób z zawartym indywidualnym programem integracji	12	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

12. INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ

Sprawne realizowanie przez powiat zadań z zakresu pomocy społecznej jest możliwe jedynie w przypadku posiadania odpowiedniej infrastruktury w postaci różnorodnych instytucji. Instytucje pomocy społecznej, działające w ramach zadań własnych powiatów, organizują przedsięwzięcia związane z udzielaniem tejże pomocy w ramach dwóch głównych kategorii: specjalistycznej opieki nad rodziną i dzieckiem oraz poradnictwem i informacją. Ponadto, instytucje te muszą być przygotowane do wykonania zadań zleconych, związanych przede wszystkim z pomocą dla cudzoziemców, wsparciem osób z zaburzeniami psychicznymi, jak również realizacją innych zadań, związanych z rządowymi programami pomocy społecznej.

Poniżej przedstawiono ocenę zasobów pomocy społecznej z zakresu instytucji pomocy społecznej w powiatach woj. zachodniopomorskiego. Niestety, brak pełnych danych dla opisywanych zagadnień uniemożliwia rzetelny opis dostępnych zasobów oraz opracowanie prognozy. Luki w przesłanych informacjach dotyczą między innymi powiatu myśliborskiego, sławieńskiego i gryfickiego (brak prognoz). Z kolei dla powiatu szczecineckiego nie dysponujemy żadnymi danymi.

✓ Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie są głównymi ośrodkami, poprzez które powiaty realizują zadania z zakresu pomocy społecznej. W ramach swojej działalności PCPR zlokalizowane na obszarze województwa zachodniopomorskiego udzieliły w sumie wsparcia 6 407 osobom. W roku 2012 prognozuje się wzrost liczby przyznanych świadczeń o 6,9% w stosunku do roku oceny.

Najwięcej pozytywnych decyzji o przyznaniu świadczeń wydano w Szczecinie, powiecie sławieńskim i polickim, razem stanowią one 37% ogółu decyzji w województwie. Największe potrzeby związane z koniecznością zwiększenia liczby osób z przyznaniem świadczenia wskazuje powiat białogardzki, prognozując niemal trzykrotny wzrost liczby wydanych pozytywnych decyzji na rok 2012.

✓ Domy pomocy społecznej

Województwo zachodniopomorskie dysponuje 30 domami pomocy społecznej z łączną liczbą miejsc równą 3 475. Z usług domów pomocy społecznej korzysta 3 853 osób. Średnio na jeden dom pomocy społecznej przypada zatem 128 osób. Niepełne dane uniemożliwiają stworzenie prognozy na rok 2012, szczególnie istotny jest brak prognoz dla 2 domów pomocy społecznej z powiatu gryfickiego, obsługującego w roku oceny blisko 500 osób.

Najwięcej omawianych placówek znajduje się w powiecie koszalińskim, kołobrzeskim i gryfińskim, jednak największą liczbą miejsc dysponuje powiat koszaliński, miasto Szczecin i powiat gryficki, które tym samym obsłużyły największą liczbę klientów.

Tabela nr 60 – domy pomocy społecznej w liczbach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba placówek ogółem	1	31	30
Liczba miejsc ogółem	2	3 604	3 169
Liczba osób korzystających ogółem	3	3 997	3 544

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Ośrodki wsparcia

W roku 2011, 19 ośrodków wsparcia wykorzystując 398 dostępnych miejsc, obsłużyło w sumie 783 osoby. Średnio na jeden ośrodek wsparcia przypada 20 miejsc, w ciągu roku korzysta z nich po 39 osób. Statystyki te wskazują na o wiele większą rotację beneficjentów, niż w przypadku domów społecznych. Może się to wiązać z krótszym korzystaniem z tego typu wsparcia przez osoby objęte pomocą. Najwięcej ośrodków znajduje się na obszarze powiatu koszalińskiego i goleniowskiego, przy czym w tym drugim obsłużono największą liczbę osób.

Tabela nr 61 – ośrodki wsparcia

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba placówek ogółem	1	27	28
Liczba miejsc ogółem	2	506	516
Liczba osób korzystających	3	1 216	1 342

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

W tym:

- Środowiskowe domy samopomocy: ogółem zarejestrowano 10 takich placówek na obszarze 6 powiatów (najwięcej w powiecie koszalińskim). W sumie dysponując 175 miejscami udzielono pomocy 201 osobom.
- Dienne domy pomocy: z nadesłanych danych wynika, że na terenie województwa działa jeden dzienny dom pomocy, zlokalizowany w powiecie wałeckim. Korzystając z 30 dostępnych miejsc zrealizowano tu usługi dla 120 beneficjentów. W przyszłym roku planuje się udzielić wsparcia 16% osób więcej.
- Noclegownie schroniska i domy dla osób bezdomnych: brak danych.
- Kluby samopomocy: brak danych.

✓ Rodzinne domy dziecka

Zebrane dane informują nas o funkcjonowaniu w woj. zachodniopomorskim 16 rodzinnych domów dziecka, z czego 3/4 znajduje się w Szczecinie. W sumie, w przeciągu roku, 117 miejsc zostało wykorzystane przez 137 dzieci. Średnio na jeden rodzinny dom dziecka przypada 8,6 dziecka.

W roku 2012 przewiduje się powołanie takiej instytucji w powiecie goleniowskim. Ogólnie liczba dzieci objętych pomocą może się zwiększyć o 8,3% w stosunku do roku oceny.

Tabela nr 62 - rodzinne domy dziecka

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba placówek ogółem	1	17	18
Liczba miejsc ogółem	2	125	133
Liczba osób korzystających	3	145	157

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Mieszkania chronione

W 2011 r. 86 osób skorzystało z usług pomocy społecznej w postaci użytkowania mieszkania chronionego. W zasobie powiatów znajduje się w sumie 13 takich mieszkań, z czego najwięcej w Szczecinie i powiecie stargardzkim (kolejno 4 i 3). Instytucje te znajdują się jedynie w 8 z 21 powiatów województwa. W następnym roku planuje się stworzenie mieszkań chronionych w 2 kolejnych powiatach.

Tabela nr 63 – mieszkania chronione

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba placówek ogółem	1	13	16
Liczba miejsc ogółem	2	83	95
Liczba osób korzystających	3	86	99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Ośrodki interwencji kryzysowej

W sumie 16 OIK, realizujących zadania własne powiatu, udzieliło pomocy 7 677 osobom. Najwięcej ośrodków interwencji kryzysowej znajduje się w Szczecinie (3), chociaż w sumie dysponują one jedynie 20 miejscami obsłużono tu aż 77% z ogółu beneficjentów w województwie. Znaczne zapotrzebowanie na pomoc doraźną, może świadczyć wysokim stopniu zagrożenia kryzysem rodzin z dużych aglomeracji miejskich.

W roku następnym OIK planują udzielić pomocy kolejnym 775 osobom.

Tabela nr 64 - ośrodki interwencji kryzysowej

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba placówek ogółem	1	16	16
Liczba miejsc ogółem	2	91	98
Liczba osób korzystających	3	7 677	8 452

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Zakłady opiekuńczo-lecznicze**

Zebrane dane wskazują na funkcjonowanie zakładów opiekuńczo-leczniczych na terenie 2 powiatów: gryfickiego i goleniowskiego. W roku oceny z ich usług skorzystały 244 osoby. Planuje się otworzenie kolejnego zakładu opiekuńczo leczniczego w powiecie goleniowskim. W sumie prognozuje się zwiększenie liczby obsłużonych osób o kolejnych 59 beneficjentów.

Tabela nr 65 – zakłady opiekuńczo-lecznicze w liczbach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba jednostek organizacyjnych	1	2	3
Liczba osób korzystających	2	244	303

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Jednostki specjalistycznego poradnictwa**

W 2011 roku 1 114 osób skorzystało z pomocy jednostek specjalnego poradnictwa, zlokalizowanych w 3 powiatach: choszczeńskim, goleniowskim i koszalińskim. Najliczniejszej grupie udzielono wsparcia w powiecie koszalińskim (666 osób). Liczba osób chcących skorzystać z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego będzie rosła, planuje się udzielić takiej pomocy 1 400 osobom.

Tabela nr 66 - jednostki specjalistycznego poradnictwa w liczbach

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba placówek ogółem	1	3	3
Liczba osób korzystających	2	1 114	1 400

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Placówki opiekuńczo-wychowawcze**

Na terenie województwa znajdują się 73 placówki opiekuńczo-wychowawcze, w których przebywało 2 957 osób. 64% spośród wszystkich placówek mieści się w Szczecinie, świadczą one usługi dla blisko 65% mieszkańców placówek opiekuńczo-wychowawczych. Na drugim miejscu pod względem liczby w/w instytucji znajduje się powiat policki. W 2012 roku planuje się likwidację 4 z 6 placówek, co spowoduje zmniejszenie liczby osób objętych opieką z 208 do 70.

Tabela nr 67 - placówki opiekuńczo-wychowawcze

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba placówek ogółem	1	73	73
Liczba osób korzystających	2	2 957	2 888

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Warsztaty terapii zajęciowej**

Warsztaty terapii zajęciowej funkcjonują w większości powiatów woj. zachodniopomorskiego. W sumie jest ich 27 i w roku 2011 prowadziły zajęcia dla 1 002 osób. Najwięcej WTZ znajduje się na obszarze powiatu gryfickiego (3 ośrodki). Łączna liczba osób uczestniczących w zajęciach była najwyższa w Szczecinie, 135 osób korzystających z zajęć w 2 placówkach, w powiecie gryfickim w zajęciach uczestniczyło 126 osób.

Tabela nr 68 - warsztaty terapii zajęciowej

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba placówek ogółem	1	27	24
Liczba uczestników zajęć	2	1 002	889

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ **Zakłady aktywności zawodowej**

Zebrane dane informują o działalności zakładów aktywności zawodowej w powiecie kołobrzeskim i stargardzkim, w których łączna liczba uczestników zajęć wyniosła 96 osób. Nie przewiduje się zmian w tym zakresie na roku 2012.

Tabela nr 69 - zakłady aktywności zawodowej

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Liczba placówek ogółem	1	2	2
Liczba uczestników zajęć	2	96	96

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

13. KADRA W POWIATOWYCH CENTRACH POMOCY RODZINIE

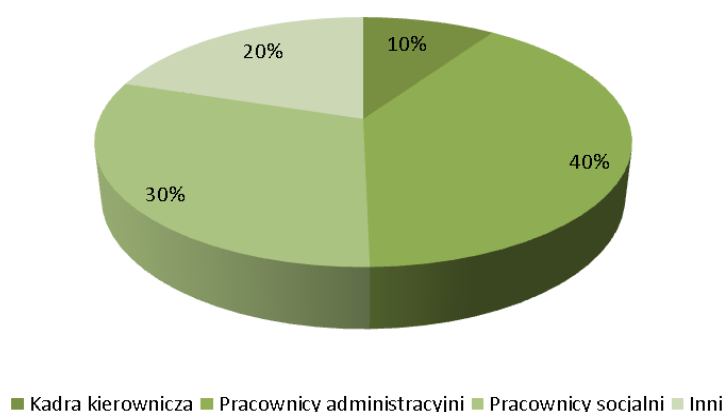
Pośród ogólnej liczby osób zatrudnionych w PCPR-ach na obszarze województwa zachodniopomorskiego 10% stanowi kadra kierownicza, 40% administracja, 30% pracownicy socjalni a 20 % inni pracownicy.

Spośród kadry kierowniczej 96,5% posiada wyższe wykształcenie, 75,9% z ogólnej liczby osób na stanowisku kierowniczym posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

Wyższe wykształcenie przeważa także pośród pracowników administracyjnych (80%) oraz pracowników socjalnych (91%). Wśród tej drugiej grupy specjalizację w organizacji pomocy społecznej ukończyło 14%.

W grupie obejmującej pozostałych pracowników najliczniejsi są psychologowie (ponad 1/4 wszystkich pracowników z tej kategorii) oraz prawnicy (1/5). Dane przedstawione dla pozostałych typów pracowników wskazują na poważne braki w kadrze w poszczególnych ośrodkach PCPR, szczególnie brakuje specjalistów, zorientowanych na rozwiązywanie indywidualnych problemów klientów.

Wykres nr 10 - Kadra w powiatowych centrach pomocy rodzinie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

14. KOSZTY UTRZYMANIA I PROWADZENIA INSTYTUCJI POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIATACH

Roczny koszt utrzymania i prowadzenia Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie w 2011 roku szacuje się na 21 052 000 zł, w roku następnym może wzrosnąć o 4,9%. Najwyższy koszt utrzymania zanotowano w powiecie myśliborskim, szczecińskim i drawskim, najniższy zaś w powiecie pyrzyckim. W tej kwocie zawarte są między innymi plany inwestycyjne oraz koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi. W roku oceny planowano zrealizować inwestycje w 2 powiatach, choszczeńskim i koszalińskim, na co asygnowano łącznie 11 000 zł. Łączne koszty wynagrodzeń dla pracowników to 12 307 000 zł, co stanowi 58,5% całkowitego budżetu.

Najwyższy średni miesięczny koszt utrzymania wiąże się z prowadzeniem domów pomocy społecznej (7 826 000 zł). Spośród placówek pełniących szeroko pojętą funkcję wsparcia najwyższe średnie miesięczne koszty utrzymania przypadają na dzienne placówki opiekuńczo-wychowawcze i środowiskowe domy pomocy. Najmniej funduszy asygnuje się na prowadzenie rodzinnych domów pomocy.

Suma średnich kosztów miesięcznego utrzymania pozostałych elementów zasobu pomocy społecznej w powiatach to 3 580 000 zł. Z tego 72,8% pochłaniają koszty działalności tych instytucji, w tym wypłacane przez nie świadczenia.

Tabela nr 70 - koszty utrzymania i prowadzenia instytucji pomocy społecznej w powiatach [tys. zł]

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Całkowity, roczny koszt prowadzenia i utrzymania ośrodka pomocy społecznej	1	21 052	22 076
W tym			
Wydatki na inwestycje	2	11	0
Wydatki na wynagrodzenia z pochodnymi	3	12 307	12 642
Pozostałe koszty utrzymania	4	6 129	6 146
ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT			
Dom pomocy społecznej	5	7 826	7 979
Ośrodki wsparcia	6		
W tym:			
Środowiskowe domy pomocy	7	87	62
Dzienne domy pomocy	8	27	39
Noclegownie, schroniska i dom dla bezdomnych	9	41	42
Kluby samopomocy	10	0	0
Rodzinne domy pomocy	11	20	21
Mieszkania chronione	12	22	26
Ośrodki interwencji kryzysowej	13	41	38
Dzienne placówki opiekuńczo -Wychowawcze	14	189	197
ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT			
Centrum Integracji Społecznej	15	0	0
Warsztat Terapii Zajęciowej	16	902	2 556
Zakład Aktywności Zawodowej	17	2	2
Dom Dziecka w Tanowie	18	3	4
Placówka opiekuńczo-wychowawcza: Dom Dziecka w Policach	19	4	4
Placówki opiekuńczo-wychowawcze - PCPR	20	7	4

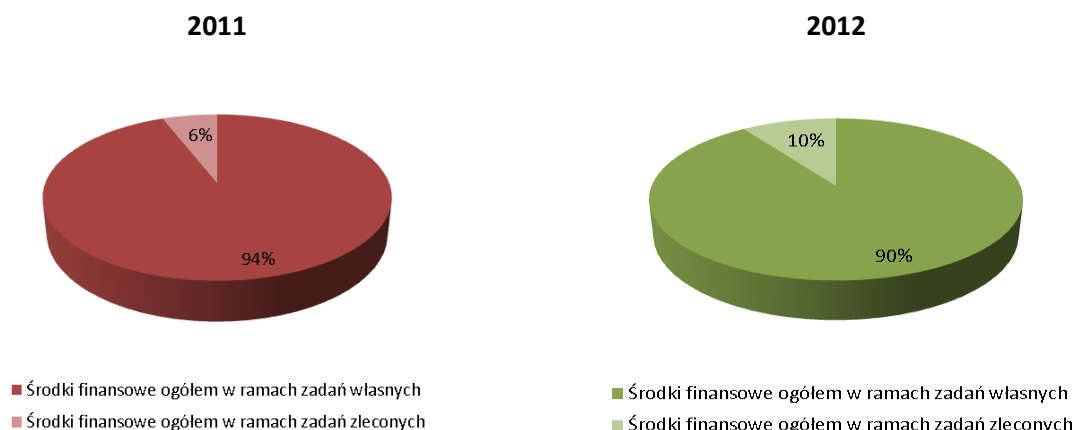
WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny (2011 r.)	Prognozy roku następnego
Poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa prowadzone przez PCPR	21	25	35
Pozostałe koszty działalności w tym wypłacone świadczenia	22	2 606	3 200
Rehabilitacja Osób Niepełnosprawnych przy PCPR	23	14	14
Rodziny zastępcze -PCPR obsługa	24	17	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

15. ŚRODKI FINANSOWE NA ZADANIA WŁASNE I ZLECONE Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Pośród ogółu środków przeznaczonych na pomoc społeczną, jakimi dysponowały w 2011 roku powiaty województwa zachodniopomorskiego, 94% przeznaczono na pokrycie kosztów związanych z realizacją zadań własnych, a 6% na realizację zadań zleconych. Na podstawie analizy danych prognozuje się, że w roku 2012 proporcja pomiędzy wydatkami na realizację zadań własnych i zleconych pozostanie na poziomie zbliżonym do roku oceny.

Wykres nr 11 - Środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

✓ Zadania własne

Suma ogólnych środków przeznaczona na realizację zadań własnych przez powiaty w województwie zachodniopomorskim wyniosła w 2011 roku 204 689 000 zł. Największym budżetem przeznaczonym na zadania własne dysponowało miasto Szczecin oraz PCPR w powiecie drawskim.

Przeważającą część dostępnych funduszy przeznaczono na prowadzenie domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych. Łącznie zadania te pochłonęły około 4/5 budżetu. Najniższe koszty powiaty ponosiły na zadania związane z utrzymaniem mieszkań chronionych, stanowią one mniej niż 0,1% ogółu kosztów.

W 2012 roku największy wzrost kosztów przewidziany jest na usługi z zakresu organizowania i prowadzenia specjalistycznego poradnictwa (w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych i zastępczych) jak również terapii rodzinnej.

✓ **Zadania zlecone**

Według zebranych danych, na realizację zadań zleconych w 2011 roku w powiatach przeznaczono w sumie 13 090 000 zł. W rzeczywistości suma ta może być wyższa, gdyż brak jest odpowiednich informacji z obszaru 3 powiatów. W roku następnym przewiduje się wzrost kosztów w tym zakresie. Znaczne zwiększenie nakładów finansowych widoczne jest szczególnie w prognozach powiatu drawskiego (tutaj budżet na rok 2011 był także najwyższy), polickiego jak również w Świnoujściu.

Istotną część z ogółu środków (blisko 80%) wydatkowanych na pomoc społeczną w ramach zadań zleconych stanowią różne formy wsparcia osób niepełnosprawnych. W tym najwięcej funduszy przeznaczono na dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (35% z ogółu środków). Najniższy udział, niecałe 3%, przypada na koszty związane z dofinansowaniem sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

✓ **Inne zadania**

Do zadań realizowanych przez powiaty należy również utrzymanie warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładów aktywności zawodowej. W roku oceny asygnowano na ten cel kolejno 8 262 000 zł i 2 535 000 zł.

✓ **Środki EFS na projekty**

W 2011 roku zrealizowano 25 projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, których łączny koszt wyniósł 25 470 000 zł. Projekty przeprowadzono w 19 z 21 powiatów woj. zachodniopomorskiego, z czego najwięcej w powiecie świdwińskim (4). Prognozuje się, że w roku następnym zrealizowane zostaną 23 projekty, najwięcej w powiecie polickim (3).

✓ **Dotacje z budżetu państwa**

W 2011 roku instytucje i placówki pomocy społecznej w woj. zachodniopomorskim skorzystały z 22 dotacji udzielonych z budżetu państwa. Dotację na najwyższą kwotę przyznano w ramach dotacji celowej z zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na prowadzenie Powiatowego Dziennego Domu Ośrodka – Rehabilitacyjno – Kulturalnego. Placówka ta otrzymała 3 402 000 zł. Łączna suma środków przyznanych w ramach pozostałych dotacji wyniosła 1 756 000 zł.

✓ **Liczba osób w projektach EFS w powiatach**

W 2011 roku największa liczba osób wzięła udział w projekcie „Aktywni = samodzielni” oraz „Nowa Szansa – praca dostępna dla każdego”. W sumie obydwie projekty zaangażowały 18,6% spośród wszystkich osób biorących udział w 50 projektach. Pierwszy projekt zrealizowany został w powiecie gryfickim, drugi w świdwińskim.

W roku 2012 przewiduje się kontynuowanie 44 projektów, których łączną liczbę uczestników szacuje się na 1 969 osób.

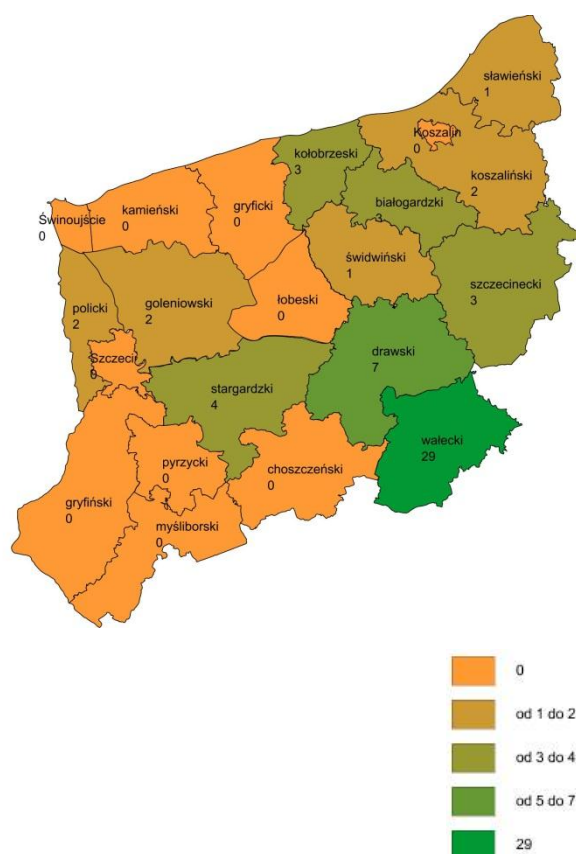
16. WSPÓŁPRACA POWIATÓW Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

W roku oceny 57 organizacji pozarządowych posiadało z powiatami umowy, dotyczące realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. Ogółem, wartość zleconych zadań wyniosła w tym przypadku 8 665 000 zł. W 2012 roku przewiduje się wzrost tej kwoty. Należy zaznaczyć, że dane te dotyczą jedynie 11 powiatów, gdyż pozostałe 10 nie nadesłało odpowiednich danych.

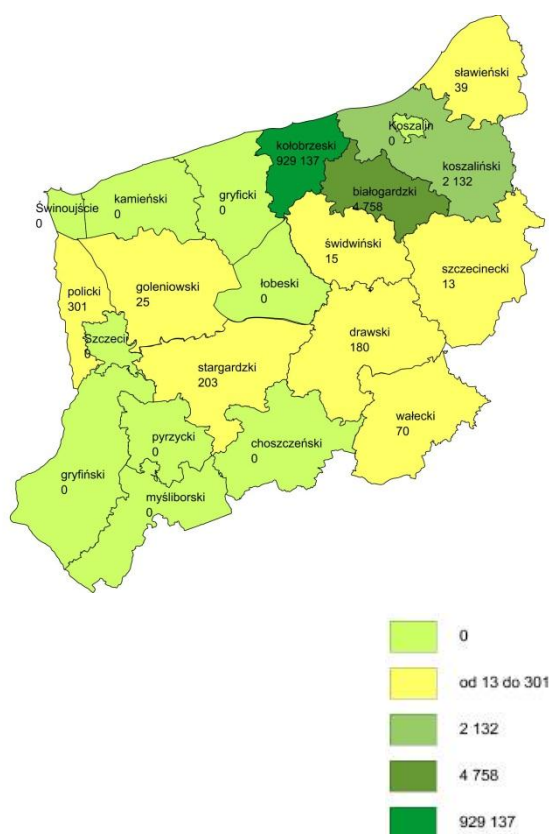
Najwięcej środków finansowych na współpracę z organizacjami pozarządowymi zostało przeznaczonych w powiecie białogardzkim. Wartość zadań zleconych trzem podmiotom wyniosła w sumie 4 785 000 zł. Z największą liczbą organizacji pozarządowych (26) współpracował powiat wałecki, ogólna wartość zleconych zadań wyniosła w tym przypadku 70 000 zł.

Spośród zróżnicowanych usług oferowanych przez organizacje pozarządowe, powiaty korzystają przede wszystkim z tych, związanych z prowadzeniem placówek społecznych. Wartość zleconych w tym zakresie zadań wynosi 74,3% całej kwoty asygnowanej na współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Mapa nr 10 - Liczba organizacji pozarządowych posiadająca umowy współpracy z JST

Mapa nr 11 - Wartość zadań zleconych organizacjom pozarządowym w [tys. zł]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SAC

17. REKOMENDACJE

✓ Bezrobocie

Głównymi przyczynami przyznawania świadczeń klientom pomocy społecznej są bezrobocie i ubóstwo. Jako przesłanka do wydania decyzji o przyznaniu świadczenia występują blisko 2 razy częściej niż pozostałe, opisywane w raporcie, przyczyny.

Biorąc pod uwagę fakt, że w decyzjach o wydaniu świadczeń z reguły podaje się kilka przyczyn (często powiązanych ze sobą, lub wręcz wynikających jedna z drugiej) nasuwa się jasny wniosek, że walka z bezrobociem powinna być priorytetem w realizowanych programach pomocowych.

- Należy większy nacisk kłaść na indywidualne podejście do diagnozowania przyczyn bezrobocia. Podstawowym argumentem zindywidualizowanego podejścia jest wielość przyczyn, które determinują bądź wpływają w sposób pośredni na status zawodowy ludzi na rynku pracy, w tym popadania w bezrobocie, a szczególnie w długotrwałe bezrobocie.
- Do niwelowania skutków bezrobocia (wprowadzania klientów pomocy społecznej na rynek pracy) należy w większym stopniu wykorzystywać narzędzia ekonomii społecznej. W chwili obecnej istnieje szerokie spektrum narzędzi dedykowanych do pracy z poszczególnymi typami grup klientów.

✓ Starzenie się społeczeństwa

Od kilku lat obserwuje się coraz większą liczbę wydawanych decyzji o udzieleniu świadczenia w formie pobytu w domu pomocy społecznej. Niewątpliwie sytuacja ta jest odzwierciedleniem zjawiska starzenia się społeczeństwa.

Należy rozwijać spektrum usług kierowanych do ludzi w wieku poprodukcyjnym (usługi dla seniorów), a także zadbać o odpowiednie „nasylenie” regionu infrastrukturą społeczną. W szczególności, należy rozwinąć usługi w zakresie:

- poprawy sytuacji bytowej osób starszych (np. dostarczanie posiłków);
- rehabilitacji;
- pomocy w zakresie podstawowych czynności życiowych;
- opieki długoterminowej i hospicyjnej;
- pomocy instytucjonalnej (np. DPS-y);
- wsparcia psychologicznego (sytuacje kryzysowe);
- wzmacniania potencjału osób starszych (rozwój osobowy);

✓ Piecza zastępcza

W związku wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nałożyła na gminy i powiaty nowe zadania, proponuje się wdrożenie następujących działań:

- Wprowadzenie jasnych kryteriów finansowania asystentów rodziny oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (źródło finansowania każdego nowego zadania powinno być precyzyjnie wskazane)
- Tworzenie warunków do powoływania i funkcjonowania rodzin wspierających

- Podnoszenie kompetencji asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej

✓ **Współpraca z organizacjami pozarządowymi**

Jedynie 31% gmin w województwie zachodniopomorskim zleciło organizacjom pozarządowym realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Gminy z pięciu powiatów w ogóle nie nawiązały współpracy w w/w zakresie z organizacjami pozarządowymi. W związku z powyższym zasadnym wydaje się podjęcie następujących działań.

Rekomendacje:

- Należy promować zlecanie usług z zakresu pomocy społecznej organizacjom pozarządowym, a w szczególności podmiotom ekonomii społecznej
- Należy upowszechniać wdrażanie klauzul społecznych
- Należy wspierać tworzenie się partnerstw na rzecz rozwoju społeczności lokalnych pomiędzy jednostkami pomocy społecznej a organizacjami pozarządowymi

✓ **Kadra pomocy społecznej**

Zamiany zachodzące w pomocy społecznej w ostatnich latach stawiają coraz więcej zadań przed pracownikami socjalnymi zatrudnionymi w OPS. Z punktu widzenia efektywności i skuteczności działań w pomocy społecznej konieczna jest profesjonalizacja kadry, wyrażająca się nie tylko udziałem tej grupy zawodowej w szkoleniach, lecz także uzyskaniem przez większość przedstawicieli tego zawodu wykształcenia wyższego. Od 2009 odnotowuje się wyraźny wzrost zatrudnienia pracowników socjalnych z wyższym wykształceniem. Niepokojącym sygnałem natomiast jest fakt, iż ponad 20% kadry kierowniczej OPS (dyrektorzy, zastępcy dyrektorów) nie posiada wykształcenia wyższego (pomimo ustawowego wymogu), podczas gdy w przypadku PCPR, wykształcenia wyższego nie posiada tylko 1 kierownik (na 29 dyrektorów i zastępców dyrektorów tych placówek).

Rekomendacje:

- Należy podjąć działania umożliwiające uzyskanie wykształcenia wyższego przez całą kadrę kierowniczą OPS i PCPR oraz maksymalną liczbę pracowników socjalnych,
- Należy umożliwić większej liczbie pracowników socjalnych uzyskanie specjalizacji II stopnia (w 2011 r. specjalizację taką zdobyło 2% kadry pracowników socjalnych),
- Wskazaniem wydaje się być wprowadzenie do „oceny zasobów pomocy społecznej” podziału na wykształcenie wyższe zawodowe (licencjat) oraz wyższe magisterskie,
- Zasadnym wydaje się zatrudnianie w OPS i PCPR specjalistów takich jak pedagodzy, psycholodzy czy terapeuci, którzy wspieraliby pracowników socjalnych w działaniach aktywizujących klientów pomocy społecznej.

18. Spis tabel, wykresów i map

Tabela nr 1 – Liczba świadczeń w ramach zadań własnych i zleconych.....	11
Tabela nr 2 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu bezrobocia.....	12
Tabela nr 3 – Liczba świadczeń przyznanych z powodu ubóstwa.....	12
Tabela nr 4 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu niepełnosprawności	13
Tabela nr 5 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	14
Tabela nr 6 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	15
Tabela nr 7 – Liczba świadczeń przyznanych dla rodzin niepełnych.....	16
Tabela nr 8 - Liczba świadczeń przyznanych dla rodzin wielodzietnych	17
Tabela nr 9 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu alkoholizmu	17
Tabela nr 10 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu narkomanii	18
Tabela nr 11 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa.....	19
Tabela nr 12 - Liczba świadczeń przyznanych dla rodzin wielodzietnych	20
Tabela nr 13 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu bezdomności	20
Tabela nr 14 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu przemocy w rodzinie	21
Tabela nr 15 – Liczba osób który uzyskały pomoc do 18 roku życia	22
Tabela nr 16 - Liczba kobiet, które uzyskały pomoc po 60 r.ż.....	22
Tabela nr 17 – Liczba mężczyzn, którym przyznano pomoc po 65 r.ż.....	22
Tabela nr 18 – Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach zasiłku stałego.....	23
Tabela nr 19 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach zasiłku okresowego	23
Tabela nr 20 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach zasiłku celowego.....	24
Tabela nr 21 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia – posiłki	24
Tabela nr 22 - Liczba osób (dzieci), którym przyznano decyzją świadczenia – posiłki	24
Tabela nr 23 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia – schronienie	25
Tabela nr 24 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w – odzież.....	25
Tabela nr 25 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach usług opiekuńczych	25
Tabela nr 26 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach usług opiekuńczo – specjalistycznych	25
Tabela nr 27 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach sprawienia pogrzebu ..	26
Tabela nr 28 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach odpłatności gminy za pobyt w DPS	26
Tabela nr 29 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych.	27
Tabela nr 30 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach świadczeń pielęgnacyjnych.....	27
Tabela nr 31 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach jednorazowego dodatku z tytułu urodzenia dziecka.....	28
Tabela nr 32 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach świadczeń alimentacyjnych	28
Tabela nr 33 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach dodatków mieszkaniowych	28
Tabela nr 34 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach opłacenie składek ubezpieczenia zdrowotnego	29

Tabela nr 35 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach świadczeń integracyjnych	29
Tabela nr 36 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia w ramach świadczeń pieniężnych z prac społecznie użytecznych	29
Tabela nr 37 – wybrane usługi pomocy społecznej w liczbach	30
Tabela nr 38 - Instytucje pomocy społecznej w liczbach	33
Tabela nr 39 - Nakłady finansowe na utrzymanie instytucji pomocy społecznej w liczbach	35
Tabela nr 40 - koszty prowadzenia i utrzymania zasobów pomocy społecznej w gminach[w tys. zł] ...	39
Tabela nr 41 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	44
Tabela nr 42 - Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznawanych z powodu sieroctwa ...	44
Tabela nr 43 - Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznawanych z powodu niepełnosprawności	45
Tabela nr 44 - Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznawanych z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby.....	45
Tabela nr 45 - Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznawanych z powodu przemocy w rodzinie.....	46
Tabela nr 46 - Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznawanych z powodu integracji cudzoziemców.....	46
Tabela nr 47 – Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie – rodziny zastępcze	47
Tabela nr 48 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.....	47
Tabela nr 49 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie - usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków.....	48
Tabela nr 50 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w rodzinach spokrewnionych z dzieckiem.....	48
Tabela nr 51 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w rodzinach niespokrewnionych z dzieckiem.....	49
Tabela nr 52 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w rodzinach zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem.....	49
Tabela nr 53 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w rodzinach wielodzietnych.....	50
Tabela nr 55 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w rodzinach specjalistycznych.....	50
Tabela nr 55 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w rodzinach o charakterze pogotowia rodzinnego	51
Tabela nr 56 - Liczba osób pełnoletnich, którym przyznano decyzją świadczenie po opuszczeniu rodziny zastępczej	51
Tabela nr 57 - Liczba osób pełnoletnich, którym przyznano decyzją świadczenie po opuszczeniu placówki	52
Tabela nr 58 - Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w specjalnych ośrodkach wychowawczych.....	52
Tabela nr 59 - wybrane usługi pomocy społecznej zrealizowane przez powiaty	53
Tabela nr 60 – domy pomocy społecznej w liczbach	55
Tabela nr 61 – ośrodki wsparcia	55
Tabela nr 62 - rodzinne domy dziecka	56
Tabela nr 63 – mieszkania chronione	56
Tabela nr 64 - ośrodki interwencji kryzysowej.....	56

Tabela nr 65 – zakłady opiekuńczo-lecznicze w liczbach	57
Tabela nr 66 - jednostki specjalistycznego poradnictwa w liczbach	57
Tabela nr 67 - placówki opiekuńczo-wychowawcze	57
Tabela nr 68 - warsztaty terapii zajęciowej	58
Tabela nr 69 - zakłady aktywności zawodowej	58
Tabela nr 70 - koszty utrzymania i prowadzenia instytucji pomocy społecznej w powiatach [tys. zł] ..	60

Wykres nr 1 - Ludność według płci i wieku w 2010 roku	9
Wykres nr 2 - Struktura ludności według płci i ekonomicznych grup wieku w 2010 roku	9
Wykres nr 3 - przyczyny przyznawania pomocy społecznej w okresie 2007-2011.	11
Wykres nr 4 - Liczba osób w rodzinach korzystających z wybranych usług pomocy społecznej	31
Wykres nr 5 - Źródła finansowania zasobów pomocy społecznej.....	36
Wykres nr 6 - Wartość nakładów ogółem w tys. zł – prowadzenie instytucji pomocy społecznej	37
Wykres nr 7 - Kadra Ośrodków pomocy społecznej w gminach	38
Wykres nr 8 - środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej.....	40
Wykres nr 9 - środki finansowe na zadania własne w obszarze pomocy społecznej.....	41
Wykres nr 10 - Kadra w powiatowych centrach pomocy rodzinie.....	59
Wykres nr 11 - Środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej	61

Mapa nr 1 - Ludność na 1 km ² w 2010 roku	8
Mapa nr 2 - odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w 2011r.....	10
Mapa nr 3 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu niepełnosprawności w podziale na powiaty.....	13
Mapa nr 4 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w podziale na powiaty.....	14
Mapa nr 5 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w podziale na powiaty	16
Mapa nr 6 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu alkoholizmu w podziale na powiaty	18
Mapa nr 7 - Liczba świadczeń przyznanych z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w podziale na powiaty.....	19
Mapa nr 8 - Liczba organizacji pozarządowych posiadająca umowy współpracy z JST	42
Mapa nr 9 - Wartość zleconych zadań organizacjom pozarządowym	43
Mapa nr 10 - Liczba organizacji pozarządowych posiadająca umowy współpracy z JST	63
Mapa nr 11 - Wartość zadań zleconych organizacjom pozarządowym w [tys. zł]	63